

Faxa postali
plátte in num.
No. 224713-323.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop
18. Telefon: 2-77. Előfizetési árak:
Havonta 118, negyedévre 328, fél-
évre 668, egészévre 1298 lei. Kiseb-
bítőre: Havonta 2, negyedévre 5, fél-
évre 12, egészévre 28 dollár. Em-
dítések díjazásában szerint.
"KELET" az erdélyi és
ásidoság egyetlen napilap,
keink utánnomását csak a tor-
rás megjelölésével engedjük meg.

er Róbert

BUDAPEST

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI LAP

Bármentation
levezeték nem
legszokás el.
Késiretek
megöröszölés és visszaküldés
rálásuk. Szerkesztő dr. Márton
Kirási. Felelős szerkesztő János
Ferenc. Bukaresti szerkesztő
Kirási, Str. Matei Milcu 2.

Kedd, 1934 augusztus 28.

5694. EV ELUL 17. XVII. ÉVF. 193. SZÁM.

Maniu és Vaida

Az a perpatvar, ami a nemzeti parasz-
párt két vezére között dühöng, regén tul-
nőtt már a családi viszállykodások szoká-
sos keretén.

Hasztalanul igyekeztek a párt megfon-
toitabb korifeusai azt a látszatot ápolni,
hogy a két vezér között nincs egyéb dif-
ferencia a szokásos házastársi civódás-
nál, amelynek előbb-utóbb happy end lesz
a vége — a legendát nem lehet tovább
fenntartani.

Mennél jobban közeledik a végső ki-
békülésre szánt terminus, annál világó-
sabbban céloz rá Vaida is, Maniu is, hogy
a kétjük közötti szakadék tulságosan
széles ahhoz, minsem Popovici Mihály
kérlelő szavaiból hidat lehetne rajta
építeni.

Es ez a szakadék már nemcsak a párt-
nak az ügye, hanem az egész országé.
Románia államlete tradicionálisan két
párt váltógazdaságára van felépítve. A
liberális párt és a nemzeti parasztpárt
kell váltógassza egymást az uralmon, hogy
az ország életének kontinuitása tragiku-
san meg ne rendüljön. Ha a nemzeti pa-
rasztpárt egysége megdől, rést kaphatnak
a kálandoralakulások, amelyen keresztül
kezikbe káparinthatják az uralmat. Egy
ilyen formációnak a kormányra kerülése
pedig beláthatatlan következményekkel
járhat az ország sorsára.

A helyzet kulcsa a nemzeti parasztpárt
kezében van. Mindenki, aki járatos a bel-
politikai élet szövevényeiben, jól tudja,
hogy Maniu és Vaida álláspontját közös
nevezeve hozni nem lehet. Olyan kényes
kérdésben tér el a két pártvezér állá-
spontja, amely területen kiegyenlítő véle-
mény nem lehet.

A párt és az ország szempontjából csak
egy megoldás lehetséges. Ha az egyik
vagy a másik magasabb szempontokból
harakirit követne el különyleményén és
jobb meggyőződése ellenére fenntartás
nélkül magáévá tenné a másik állás-
pontját.

Erre azonban aligha kerül majd a sor
és így kénytelen tanulnunk egy tra-
gikus szétmorzsolódási processzusnak.

A döntő epizód

Közeledik a saarvidéki népszavazás
ideje: a Führer tehát ismét propagandát
csinál a horogkeresztos „világszemlélet-
nek”.

Ahogyha a multban is csak kudarcokat
aratott, úgy belpolitikai, mint külpolitikai
vonalkozásokban, ezúttal még bizonyo-
sabbra vehető, hogy a teljes és tökéletes
kudarca nem fog elmaradni számára.

A Saarvidéken ugyanis civilizált álla-
pokok uralkodnak, ott lehetetlen a náci-
brutalitások módszereit bevezetni s így
egészen valószínűtlen, hogy a hatalmas
bányamunkásság s a németországi ese-
ményeket teljes valójukban ismerő, intel-
ligens polgárság költözzék átjón és Hit-
lerre adja le szavazatát.

Egészen bizonyos, hogy Max Braun, a
saarvidéki szocialista párt elnöke, nem
jelentené ki olyan magabiztosan, hogy a
népszavazáson a Hitler-ellenes front a
szavazatok 60 százalékát fogja megsze-
rezni, ha nem látna és nem érezné a de-
mokrácia ügyének kedvező helyzetét.

Hitler veresége a saarvidéki népszava-
záson csaknem bizonyosra vehető. Ez az
epizód az utolsó és döntő vereséget fogja
jelenteni külpolitikai kudarcjai sorában,
de egyben a legveszélyesebbet is.

Nem valószínű ugyanis az, hogy a tel-
jes esődbe kerülő nácizmus békésen fogja
levonni legutolsó kudarcának követke-
venciáit és nem fog-e a háborus provoká-
ció útjára rációjához nyulni.

Ezt a véres lehetőséget, amely szörnyű
vérfürdőbe fulladna, de egyben Német-
ország teljes leverését vonná maga
után, csak abban az esetben lehetne el-
kerülni, ha a téj folyamán esedékesnek
látzó infláció el nem seprí az egész hit-
lerista politikát.

Ha ez nem következne be, ami ugyan
egészen valószínűtlen, úgy 1935-ben a
saarvidéki népszavazás lezajlása után

**Közzétették Mussolini
harcias beszédének hiteles
szövegét**

**„Olaszország nemcsak a holnap, hanem a ma háborújára
is fel kell készülnön”**

RÓMA, augusztus 7. A mai lapok
közlik Mussolininak a hadgyakorlatok
befejezése alkalmával tartott beszéde hite-
les szövegét. A beszédet hat miniszter és
hat államtitkár — akik be voltak von-
ulva a manőverekre, — továbbá 4 mar-
sall, 2 hadseregparancsnok, 29 hadosz-
táparancsnok, 55 brigádaparancsnok,
95 ezredparancsnok és 2000 alsóbbbran-
gu tiszt az összes fegyvernemekből hall-
gatta végig.

Mussolini előbb a manőverek jelen-
tőségéről beszélt, majd így folytatta:

— Senki Európában nem kíván há-
borut, még kevésbé mint bárki más.
Olaszország és mégis lehetséges, hogy
a háboru váratlanul kitör. Egyes távo-
li országokban ez már tény is, de Eu-
rópában is július végén váratlanul és

drámai módon olyan helyzet keletke-
zett, amely csodálatosan emlékeztet az
1914-ben történtekre. Lehetséges, hogy
ha nem tettünk volna óvintézkedéseket
és nem küldtünk volna csapatokat a ha-
tárra, az a veszély keletkezett volna,
hogy e komplikáció nem oldható meg
másképp, csak a fegyverek útján.

— Tehát nem a holnap háborújára
kell felkészülnünk, hanem a ma hábo-
rúra. Olaszország mindinkább hadiál-
lam lesz, ami azt jelenti, hogy egész
államéletét, politikai, gazdasági, szel-
lemi, stb. életét a nemzet katonai szük-
ségletei kell, hogy irányítsák. A hábo-
ru az emberiség történelmének kezde-
te óta létezik és előrelátható, hogy el-
kisér bennünket a jövő századokig,
mert még nem találtak fel semmi olyas-
mit, ami pótolhatná.

**Popovici Mihálynak sikerült
közeledést teremteni Maniu
és Vaida között?**

Maniu megcáfolja Mihalache-ellenes állítólagos kijelentéseit

Bucuresi, Bukarest, augusztus 27. Az
Adeverul írja: Ma kezdődik meg Efor-
fűrdőben a nemzeti parasztpárt vezetősé-
gének értekezletén a pénzügyi és gazda-
sági problémák megvitatása. Raduceanu
ész az előadója a szövetkezeti kérdések-
nek, míg Madgearu a hitelpolitikáról fog
előadást tartani. Lehetséges, hogy ez el-
kalommal felvetődik a valutakérdés is,
amely előreláthatólag igen érdekes viták-
ra fog alkalmat adni. A kérdés megoldá-
sát illetőleg a nézetek megoszlanak
ugyan, az Eforian levők többsége azon-
ban a restabilizálás mellett látszik lenni.

Ugyancsak az Adeverul írja, hogy
Vaida Popovici Mihály közbenjárására
hajlandónak mutatkozott revízió alá ve-
ni egyes erdélyi megyék pártiszervezeti
választásait, ahol a manuiistákat kizár-
ták a vezetéshől. Még nem tudják, milyen
mértékben és hol kerülhet sor erre, de elv-
ben elismerte ennek a revízióknak szük-
ségét és a párt összes erőinek bevonását
a vezetésbe. Ennek a pontnál Popovici
Maniunál is támogatásra jelt, aki sem-
miféle feltételt nem állít fel és nem kér
semmit politikai barátaira részére, csak

azt kívánja, hogy az erdélyi szervezeteket
engedjék minden befolyás nélkül működ-
ni, úgy hogy szabadon választhassák
meg vezetősegeiket és se Vaida, se más
pártvezetősegből ne gyakoroljon presz-
sziót a választásokra.

Popovici tehát már elért annyit, hogy
Szovátán nem fogják még mélyebbre ás-
ni azt a szakadékot, amely a párt erdélyi
tagjai között keletkezett és anélkül,
hogy lelkiismereti kompromisszumra
vagy megaláztatásra volna szükség, le-
hetség kínálkozik a párt-egység megmen-
tására.

Maniu Gyula ma a következő táviratot
intézte az Adeverulhoz:

„Kérem sziveskedjenek megállapítani,
hogy a Dimiteabau Tatarescu kijelen-
téseire vonatkozólag megjelenő nyilatko-
zatomon kívül nem adtam senkinek sem
nyilatkozatot. Egy az Adeverul által té-
vesen reprodukált és interpretált beszél-
géssel szemben kérem, állapítsák meg,
hogy Mihalachenak jogában állott meg-
cáfolnia a pártelnökségből való kilépé-
sem hírét. Maniu Gyula.”

**Bujor Câmpinában a szocialista
egységfrontot szervezi**

Bucuresi, Bukarest, augusztus 27. Teg-
nap Câmpinában értekezletet tartott az
egységes szocialista párt, amelyen részt-
vet Bujor is, aki újabb felhívást intézett
a munkásokhoz, többek között a követke-
zőket mondva: A fasiszta veszély oly
nagy, hogy az egységesítés létkérdés a

proletárátus számára. Kérte azután a
szocialista táborok közti viszály megszün-
tetését. Az értekezlet ehatározta, hogy
szeptember 23-án ugyancsak Câmpiná-
ban tartományi kongresszust tartanak,
melyen Bujor is megjelenik.

eküdtá válik a francia-német konflagráció
lehetősége, amely hajlatlan áldozatokkal
fog járni és amelynek egyenes követke-
ménye Németország és a kisállamok
fasizmusának teljes területi, erkölcsi és
gazdasági likvidálása lesz.

Érthető tehát, ha Hitler Koblenzben
ismételten nagyhangú frázisokat puffog-
tatott és egyben szíren hangokat hallgatott
Franciaország felé, békés szándékairól.
Milyen kár, hogy senkiesem veszi kom-
olyan imnár ezeket a szírent hangokat!

VILÁG TÜRKE

**A zsidó egzisztenciák
és a zsidó becsület
veszedelme**

A zsidó világkonferenciának
amely a napokban ért véget
Genfben, kimagasló eseménye
volt Jakob Lestschinski zsidó
szociál-statisztikusnak és Ignac
Zollschannak, a világhírű ant-
ropológusnak két referátuma. A
zsidó nép gazdasági helyzetéről
és a fajproblémáról szóló két
referátumot távirati tudósítás
alapján röviden közöltük az Uj
Keletben, az alábbiakban a két
előadás teljes kivonatát adjuk:

„Ahogy a kapitalizmus virágkorá-
ban a gazdasági rend objektív feltéte-
lei és a zsidók szubjektív tulajdonságai
kedvezőek voltak a zsidóságra, éppogy
a mai korban minden a zsidóság ellen
fordult. Az Európá agrárnépek, első-
sorban Németország szükségét érzi a
19. század elején egy olyan erjesztő
elemnek, amely legyőzi az avuli patri-
archális életformákat, amely alkalmas
nemzetközi kapcsolatok megteremtésé-
re s arra, hogy a teljes fogyasztó töme-
gek szükségleteit fölfokozza gyors tem-
póban kellett megteremteni a kereske-
delmi és ipari gócpontok organumait:
bankokat és vasutakat, amelyek alkalm-
masak arra hogy a falusi primitív életet
nemzeti, modern gazdasággá alakítsák.
Különösen történeti okokkal fogva a
zsidók voltak leghivatottabbak arra,
hogy a kapitalista fejlődésnek ők le-
gyenek a „megindítói.” A zsidók ezt a
missziót, elsősorban Németországban,
nagyon jól teljesítették.

Most azonban a kötött gazdaság, a
kényszergazdasági formák és egész ga-
dasági ágazatoknak az államosítása a
középkori céhrendszert utították fel. A
gazdasági nacionalizmus életre kapott
és ez a zsidók számára katasztrófát je-
lentett. A gazdasági nacionalizmus a
nemzet-államokban az autarkia jelle-
gét öltötte, a nemzetiségi államokban
viszont jelenti a nemzeti többség gaz-
dasági expanzióját a nemzeti kisebbsé-
gek rovására. Az újjáalakult államok-
ban a nemzeti többség szociális tekín-
tetben vissza volt maradva a nemzeti
kisebbségekkel szemben. Most azonban,
mint uralkodó többség, kihasználják
az állam-kapitalizmust és a kényszergaz-
daságot arra, hogy a hitel aparátusát
saját nemzeti érdekeik szolgálatába ál-
lítsák. Egyelőre az osztályharc kapi-
tulált a nemzeti harc előtt. A nemzeti
osztályharmonia, a középosztálynak ez
az ideológiája győzedelmeskedett a
nemzetközi osztály-szolidaritás fölött.

A szociális és nemzeti harcok össze-
csomózásában a zsidó földnélküli és ál-
lammnélküli kisebbség a leggyengébb,
legkevésbé ellentállóbb és legtragiku-
sabb elemnek bizonyult. A XIX. szá-
zad társadalom-szervezeti processzusa-
i: a gazdasági életbe való begyökere-
ződés, a tömegek produktivizálódása,
a parasztság és az ipari munkásság
gyarapodása, mindez félbeszakadt és
lehetővé tette, hogy a zsidókat minden
gazdasági ágazatból kiszorítsák.

A szervezeti kiszorításnak legkiri-
vőbb formája a mai Németország.
Egyetlen tollvonással körülbelül 25
ezer zsidó intellektuelt fosztottak meg
kenyerétől (tanárokat, bírákat, köz-
jegyzőket, írókat, újságírókat, színésze-
ket, ügyvédeket, stb.) De a családtagok

kal együtt közel 60-70 ezer embert itéltek koplalásra, emigrációra, idegen országokban való új elhelyezkedésre. Vannak példák, hogy egyetemi tanárokból kiskereskedők lettek. Különösen a vidéken öltött borzalmas formát a zsidó-ellenes bojkott, ahonnan a zsidók ugyyszólván kivétel nélkül kivándorolni kénytelenek. Zsidó nagycégeket mint a Tietz-áruházat, Salamandert és Leisert arra kényszerítették, hogy nemzeti szocijalistáknak adják át üzleteiket. Az utóbbi években közel 20 ezer zsidó alkalmazottat bocsátottak el Németországban. Hitler pártja nem engedte meg nekik azt sem, hogy a mező gazdaságban helyezkedjenek el.

Az ujonnan alakult kelet-európai államokban a politikai helyzet talán jobb, mint Németországban, itt viszont rosszabb a gazdasági helyzet. Az államkapitalizmus, amely ezekben az országokban legjobban van kifejlődve, 20, 30 százalékkal csökkentette a magángazdaság kereskedelmi és ipari forgalmát. Minthogy a zsidó lakosságnak ezekben az országokban 80 százaléka kereskedelemről és iparból él és minthogy a zsidókat sem mint tisztviselőket, sem mint alkalmazottakat, sem mint munkásokat nem foglalkoztatják az állami és városi vállalatoknál, az államkapitalizmus nem jelent számunkra egyebet, mint a zsidóknak a kirekesztését az államosított gazdaságból. A szövetségetek, amelyeket a kormányok támogatnak, a magánkereskedelemtől körülbelül 15 százalékat fojtották meg. A kormányok viszont, amelyek a zsidó kereskedelmet ezen a révén kiszorították pozícióikból, nem érzik kötelességüknek gondoskodni e deklasszált elemekről. A szabad pályákon működő zsidók koncentrálna vannak az orvosi és ügyvédi pályán. Zsidó kémikus, zsidó mérnök, zsidó építész nem kap munkát sem az államtól, sem a várospól, sem pedig a trösztbe tömörült nagyiparban. De még az említett két zsidó ágazatban is állandó támadások érik őket. Az egyetemeken valóságos érvényben van a numerusz klauzusz. A zsidó tömegek elszegényedése katasztrofális. Ötvenöt százaléka a zsidó lakosságnak Varsóban, Vilnában és Lembergben képtelen évi öt zloti adót fizetni. Minthogy Palesztinán kívül kivándorlási ország nincs, nem lehet emigráció útján sem megmenteni ezeket a zsidó tömegeket.

Dr. Ignác Zollschan a faji kérdéssel tartott referátumában a következőket mondotta:

„A hivatalos Németországban a fajfilozófia és az antropológia azonos fogalmak. E tanok lényege a következő: mindig és mindenütt ugy volt, hogy az egyes emberfajtának lehetett köszönni a történelem nagy teljesítményét. Minden nagyobb alkotás, minden alakító készség gyökere ebből a fajtaból fakad. Korunk hatalmi eloszlása és civilizatorikus törekvése egyetlen fajiság aktívítására vezethető vissza. Ösdök óta ez a faj emelte a világ civilizációját és ha a faj vérébe idegen elemek kerülnek, a népek kulturái hanyatlásnak indulnak. Fontos tehát, hogy a germán faj — csak erről lehet szó! — vigyázzon faji tisztaságára és ne tűrjön keveredést.

A germán fajiságnak ezzel az istenítésével együtt jár, hogy a zsidók, mint a gonoszság princípiuma eltávolításáért a német fajiság mellől. A zsidók nemcsak alacsonyrendű faj az új német ideológia szerint, hanem keveréke heterogén faji elemeknek és mint ilyen, csak romboló hatású.

Ez a tan egy nagy nép politikájának vezérlő eszméje, amit tudósok is magukévá tesznek, a tömegekben pedig a vallásosság erejével hatnak. Ez a megálázás bennünket, zsidókat mélyebben érint mint az a jogfosztás, ami Németországban történt velünk. Emberi méltóságunk és szabadságunk megvédése miatt kötelességünk olyan fórum elé állítani rágalmazóinkat, amely szigorúan objektív tudományos alapon álló egyénekből áll.

A timisoarai nyilvánosjogu zsidó középiskoláknál

a beiratás folyamatban van. Mindazok a tanulók, akik a gimnázium IV. osztályát végezték, ellenben a liceum V. osztályába vagy nem akarnak vagy nem tudnak fellépni: tanulmányaikat minden felvételi vizsga nélkül folytathatják a timisoarai zsidó felső kereskedelmi iskolában. Az állami tanterv szerinti oktatás román tannyelven, kötelező angol, héber nyelvtanítás. Szombaton és ünnepnapokon nincs oktatás. A vidéki tanulók igen előnyösen helyezhetők el az ország legkényelmesebben berendezett

kóser fiuinternátusban.

A 7 éve fennálló nevelőintézet a temesvári zsidó hitközségek tulajdona. A szobák zömében csak két tanuló lakik. Az ellátás bőséges, a tanulmányi ellenőrzés szakszerű és lelkiismeretes. A végzett tanulók részére állásközvetítés.

A Harmadik Birodalom belső ellenzéke megkezdte működését

Katolikusok, liberális politikusok, szocialisták földalatti munkája. Nyolcmillió ellenzéki a német birodalomban. A lecsúszás statisztikája

Berlin, augusztus 27. Berlin „nagy napokat él át“. A népcsalás és a terror dőladalát ülte és Hitler, ahogy azt Németországban mondják, halálra győzte magát. Valóban a nagy győzelem mögött a Halál torzképe végyorog. Ötmillió német választó ugyanis Hitler ellen szavazott, hárommillió (a mai rendszer fel fogása szerint ezek még nagyobb bünt követték el) a szavazócédulát és a nagy napot kihagyta élete élményeiből. Nem szavazott. Számszerűen ez a nyolcmillió nem jelent sokat, de politikailag mégis csak azt jelenti, hogy nyolcmillió ember ellenzi mindazt, amit Hitler és uszályhordozói Németországban akarnak és cselekszenek. A pármillió ember, aki ugyyszólván feladta az eszét, szabadságát, sőt sok esetben életét is, csirájá egy olyan mozgalomnak, amely kétségtelenül fel fogja égetni a hazugságnak és népcsalásnak azt a sok vásári lim-lomját, amellyel a hitlerizmus mutogatta magát másfél év óta a német nép előtt.

Minthogy gazdasági programját Hitler eddig nem váltotta be és semmi kiáltás reá, hogy a gazdasági viszonyok aeromása miatt beválthassa, a párt az új tervek között ezeket a problémákat nem is említi. A legújabb jelszó: aktiválni a külpolitikát!

Miből áll a náci külpolitika?

Mit jelent ez a náci fel fogásában? Jelenti elsősorban és talán kizárólag azt, hogy a Németországgal határos országokban, de még jóval túl is, meg kell szervezni a náci-expozitúrákat. Minden olyan ígéretet, hogy Németország nem kívánja erősebben a külföldi náci-mozgalomokat, léha porhintés. Az igazság az, hogy Ausztriában ma is, a súlyos megtorlások ellenére, a földalatti náci-mozgalom a müncheni pártközpont segítségével továbbra is üzemben van. Dániában és Litvániában a napokban fedezték fel új és erőteljes náci-szervezkedést, amelyről tudódott, hogy a szükséges pénzeke a németországi nemzeti szocialista párt bocsátotta a mozgalom rendelkezésére.

Németországot valósággal fojtogatja a nemzetközeli elszigeteltség. Ha okultak volna az elmúlt másfél esztendő tanulmányaiból, akkor komoly külpolitikát kellett volna csinálniuk, nemcsak a béke hangoztatásával, hanem igaz békeakarással. De nem! Alfred Rosenberg ur, a náci pártjának teoretikusa, néhány nappal ezelőtt két beszédet tartott, amelyben Angliát és Olaszországot támadta a leghevesebben. Ez olyan zavarokat okozott a mozgalomban, hogy Hitler maga indítatva érezte magát szembeszállni a legfőbb propagandistájával, amennyiben kifejtette, hogy a párt magándiplomációjával nem azonosítja magát.

A német „reakció“

Másik mozgalom is indult, belpolitikai természetű, amely a nyolcmillió ellenzéki-vel szemben mozgósítja a roppant tömegeket. Hitlerék kiadták a jelszót, hogy mindazok, akik ellenük voltak, a német „reakció“ képviselik, amelyet természetesen tövestől kell irtani. A jelszó azonban nem hatott azzal az elemi lendítőerővel, amelyet Németországban megszoktunk. Csakhatatlan jele ez annak, hogy a nyolcmillió ellenzéki kiirtását maguk a tömegek nem kívánják, sőt tesik az alkalmat, hogy történjen már valami a mai rendszer ellen. A nyolcmillió Hitler-ellenesek frontja e pillanatban várakozó helyzetben van, be kell várni az alkal-

mat, amikor a siker nagyobb reményében indíthatja meg akcióját a kampós-kereszt ellen.

Németországban már számítgatnak. 1928 május 20-án a nemzeti szocialista párt a legkapott egymillió szavazatot, 1930 szeptember 14-én már 6.3 millió volt a szavazatok száma, 1932 július 31-én 13.7 millió. Ekkor a hatalom átvétele előtt jött egy visszahatás, amikor 1932 november 6-án a náci szavazatok száma visszament 11.7 millióra. Következnek a

Hubert pilótakapitány lezuhant és szörnyethalt a brassói aviatikai mitingen

A halálos szerencsétlenség ellenére is folytatták a versenyeket

BRASOV, augusztus 27. A tegnapi aviatikai mitingen Hubert pilótakapitány 50 méter magasságból a tribün közelében lezuhant. A pilóta egy léggömböt akart utasítás szerint megtámadni, azonban motordefektus miatt a kis magasságban nem tudott megfelelően manővrozni és a rémült közönség szemei előtt leesett. A motor félméternyire furódott a földre. A szerencsétlen kapitányt borzalmasan megcsontkítva hojtán találták. Az első között, akik a baleset színhelyére értek, volt Antal főherceg, aki segédkezett a holttestnek a romok közül való kiszabadításánál. Hubert kapitány a román aviatika egyik legnagyobb kitűnősége volt, aki a sport más ágaiban is kitűnt. Egyike volt azoknak a román versenyzőknek, akik 1932-ben Papanabobjában az amerikai Lake Placidben a téli olimpián rendkívüli sikert arattak. 33 éves volt és nemrég érkezett

további választások, 1933 március 5-én, amikor Hitler már kancellár és igénybe veheti az állami apparátust és terrorlegényeinek véres fenyegetéseit. Ekkor a náci 17.277.180 szavazatot kapnak, vagyis a választók 43.9 százalékát, 1933 november 12-én, amikor Németország ki lépett a Népszövetségből, a népszavazás a Hitler-rendszer mellett 40.601.577 szavazatot tudott produkálni. Most két és egynegyedmillióval kevesebben mondták ament Hitler ur győzelméhez. De ezenkívül áll a semlegesek és a nemmondók tekintélyes tömege, annak bizonyosságai, hogy a nemzeti szocialista unalmat komoly oldalról, belülről fenyegeti veszély.

Az ellenzék fészke

Az ellenzék fészket az ipari centrumokban kell keresni. Legtöbb nemmel szavazó Berlinben, Hamburgban és a Ruhr-vidéken volt. A Harmadik Birodalom mellett Berlinben már csak 71 százalék, Hamburgban 72, a Ruhr-vidéken 78 százalék szavazott. Csak a vidéken és ott, ahol a németek pillanatnyilag egy véres összeomlást nagyobb katasztrófának tartanak, mint magát a mai rendszert, csak itt kapott a kancellár 90 és helyenként több szavazatot. A falvak népét a nemzeti szocialista párt megbízottjai könnyen ellenőrizhetik és jaj lett volna annak, akinek lelkésmereze szavára és hallgat.

Egységre azonban, amit Hitler a választás utáni felhívásában emleget, szó sincs Németországban. Az ellenzék illegális röpirataiból értesülünk, hogy Hitler kormánya újból tapogatózik a katolikusok és a „megsemmisített“ polgári és munkáspártok vezetőinél, hátha sikerül, ha nem is leszerelni, de élet venni annak az ellenzéki mozgalomnak, amely ugyan még nem bontott zászlót, de némasággal val is alkalmas arra, hogy rettegéssel gondoljon a hatalom reá. G. H.

haza Lengyelországból, ahol PZL-gépet vett át.

A megrémült közönség nem érdekődött ezután a versenyek iránt.

Papana hadnagy is fel akart szállni, felesége azonban könyörgött, hogy ez uttal ne repüljön. A pilóta nem hallgatott rá s felszállt a gépbe. Mielőtt utnak indult, Hentiescu tábornok odalépett és megtiltotta a további repülést.

A programot azonban folytatták a szerencsétlenség után is. Szerepelt Bazu Cantacuzino herceg is, aki nemrég Varsóban zuhant le és életveszélyes sérüléseiből alighogy felépült. Cantacuzino Fliit-gépén bravuros akrobatamutatványokat produkált.

A nőzők sorajban egyébként jelen voltak Ileana hercegnő is férjével. Radu Irimescu aviatikai miniszter, Bibescu herceg, a nemzetközi aeronautika szövetség elnöke, stb.

סידורים מחזוריים Occasio a nagy ünnepekre!
Siessen a rendeléssel!

MACHSOR

Ünnepi imádságok magyar, zszargon és német fordítással

ÁRJEGYZÉK:

Machsor diszkötés magyar fordítással 4 kötet	Lej 290
Machsor diszkötés magyar fordítással 9 kötet	Lej 650
Machsor diszkötés zszargon fordít. sorrendben 1 kötet	Lej 180
Machsor diszkötés zszargon fordít. sorrendben 2 kötet	Lej 220
Machsor diszkötés diákoknak sorrendben 2 kötet	Lej 125
Machsor diszkötés diákoknak sorrendben 1 kötet	Lej 70
Machsor diszkötés egyszerű kivitelben 1 kötet	Lej 40
Mirjam diszkötés (vászon) Dr. Kiss Arnold 1 kötet	Lej 180
Mirjam diszkötés imitált bőrben 1 kötet	Lej 220
Mirjam diszkötés valódi bőrben 1 kötet	Lej 550
Techine zszargon fordítással	Lej 25
Techine német vagy magyar fordít. (Debore) 1 köt.	Lej 50
Mane Lusen magyar vagy német fordítással 1 kötet	Lej 55
Imakönyv magyar fordítással (vászon) Füredi-féle	Lej 90
Imakönyv magyar fordítással diszköt. (Dr. Hevesi)	Lej 180
Imakönyv magyar fordítással imitált bőr (Dr. H.)	Lej 220
Imakönyv magyar fordítással valódi bőr (Dr. H.)	Lej 600
Chimisch magyar fordítással 5 drb. Bernstein-féle	Lej 350
Chimisch német fordítással 5 drb. Fuchs-féle	Lej 380

Postai megrendéseket azonnal utánvétele a legfontosabban szállít az Uj Kelet könyvosztálya. Meg nem felelt az ünnepek előtt kiserélünk.

Program készül a tengerparton

Konstancán volt és leendő excellenciások között

Bucuresti-Bukarest, augusztus 27. A nemzeti parasztpárt programtervezetét készítő Konstancán.

Először úgy volt, hogy Eforiára mennek. Nagy volt az öröm a fürdőzők között, különösebb a gyengébb nemhez tartozók palástolták nehezen elragadtatásukat: Az unalmas tengerpartot egyszerre elfogja lepni a volt és leendő excellenciások tömege, Madgearuval egy rumbát eljáráni, vagy a kariatát Mirtóval, esetleg tangót ellejteni Calinescuval!...

Még nagyobb volt az öröm a szállodások körében, a vendéglősök dörzsölték a kezüket. Tudták, hogy a volt miniszterek nem egyedül jönnek, társaságukban ott lesznek barátaik és barátaiknak a barátai.

De az öröm egy csapásra szerte foszlott mire megérkezett Mihalache:

— Madgearu — mondotta ellentmondást nem tűrő hangon, a parasztpárt pártelnök — nem itt fogunk ülni!

— Miért, hogy nem itt?

— Nézd, az élet drága, itt nagy a luxus. Mi egy demokratikus párt vagyunk. Nem tudunk annyit pénzt kiadni. Konstancán mindegyikünk pénzárcaja elbírja. Ötven lej hotel, egy ebéd harmag... Eforián még 300-ból sem futja. Különben is Konstancára hívtam össze a társaságot!

Az eforiai vízitünderék vigasztalhatatlan nosztalgiaival néztek a régi Tomis felé, ahol valamikor a halhatatlan Ovidius álmódorú s ahol ma a „három bolhá”-hoz címzett strandon cigánypurdék s kadrilateri bolgárok uralják a terepet. Itt a nudizmust pucérságnak nevezik, de erre senki sem kíváncsi. A „három bolhához” még az excellenciások kedvéért se jöttek át Eforiából a hölgyek.

Nagyboldogasszony napján végre összeült Tomisban az elnöki tanács. A végén kiderült, hogy nem is elnöki tanács, csak olyan egyszerű pártértekezlet, szaktanács, amely a programtervezet anteprojektumát állítja össze.

Elnöki tanács lehetett volna, mihelyt Vaida és Maniu megérkeznek, csak hogy a két vezér nem jött. Pedig úgy volt, hogy jönnek. Napokon keresztül várták őket. Egy újságíró kijelentette:

— Biztos forrásból tudom, hogy Maniu eljön.

Elhitték neki. Egy másik:

— Biztos forrásból tudom, hogy Vaida eljön.

Neki is elhitték. De nem jött sem az egyik, sem a másik. Ehelyett Glodenben és Badaesonyban töltötték az időt.

És mert nem tudtak beenyugodni, hogy a két erdélyi vezér még se jöjjön, ez így tartott folyton és tart ma is: Jön Maniu, jön Vaida; nem jön Maniu, nem jön Vaida. De azért folyton reménykednek, hogy egy szép napon beállít vagy az egyik, vagy a másik, vagy mindkettő.

Az ülés folyik, nyílik az ajtó:

— Ez Vaida lesz?

— Nem, nem Vaida... Raducanu, csak Raducanu!

Tíz perc múlva megismétlődik a jelenet: A hosszú asztalnál vitába merülve ülnek, amikor nyílik újra az ajtó, de milyen nehezen nyílik:

— Ez csak Maniu lehet, ha ilyen sokáig tart amíg feltűnik az ajtóban. És mindegyik oda van az örömtől.

— Nem, nem Maniu... Ezuttal is Raducanu.

— Mit sétál annyit ez a Raducanu? — kérdi D. R. Joanitescu, Mirtót.

— Nem érdekli a vita, mert az a véleménye, hogy ilyen vitákat már hallott a Kereskedelmi Akadémián, ahol rektor.

És valóban, amint valaki nagy fontossággal hozzászólt valamelyik programponthoz, Raducanu, trabukójával szája szögletében, fölényesen mormolyja:

— Ezt én mind tudom. Föláll s kimegy a folyosóra.

Az első megnyitülés után Madgearu udvariasan fordult az újságírókhoz:

— Uraim sajnálom, de nem lehetnek jelen a vitáknál. Azonban minden este kommunikét fogunk kiadni a végzett munkáról. Nem biztos ugyanis, hogy egyik vagy másik előterjesztett tervezetet elfogadják a tanács. Az újságírók tudomásu, vették a dolgot.

Másnap nagy meglepetés: a fővárosból megérkező lapok teljes terjedelmében

közlök Madgearu pénzügyi javaslatát, amelyet ez még elő sem adott.

Az ülésen gunyos, irónikus mosolyok fogadják a volt pénzügyminisztert.

— Beesütemre, nem én küldtem el a lapoknak, — mondja Madgearu, anélkül, hogy bárki is kérdezné.

— Hadd el Virgil, nincs semmi baj, igaz ugyan, hogy te voltál az, aki a teljes titoktartást követelted, — mondja megbocsátólag Ghelmegeanu.

S ettől kezdve a fővárosi lapokat elrejték a különböző jelentésekkel Konstancáról érkező levelek... a Raducanu a szövetségekről, a Ghelmegeanu a mezőgazdaságról, a Gafencu a külpolitikáról.

Egy bukaresti újságíró találóan idézi a nagy román humorista, Caragiale szavait:

— Titok, titok... de nektek azért megmondom!

Dr. Lupu enököl, Ingujiban, szandálban, de így is izzadva, kedélyesen vonja le a végző konkluziókat a hosszú viták után:

— Nagyszerű, nagyszerű, magam is csodákozom mennyit esizolódottak amióta elváltak... tiszta tudósok vagytok mindannyian! Csak az baj, hogy tulok tudós nem nagyon fér meg egymással ismeritek a közmondást...

A hangulat elég közvetlen. Ha betévedne valaki, nem hinné, hogy volt és leen-

Legyen óvatos!

A minőségnek meg van az ára!

Árengedményeket csakis silány

gyártmányokra nyújtanak.

Tegye élvezetessé a rádióvétel!

uj Tunggram csövek bevezetésével, melyek

ket most szabott olcsó árakon vásárolhat

TUNGSRAM

dő miniszterek közé került, Lupu dr. példáját követve mindenki inguira vetkőzött. Szétterpeszkednek, nagyokat fujnak, sok, sok vizet isznak.

Délután aztán mindenki a mramajai strandon szórakozik.

Madgearu, Ghelmegeanu, Calinescu és Gafencu a sportolók csoportja. Boxmeccseket rendeznek, távugrásban, futásban kélnek versenyre, a többi fürdőzők legna gyobb gyönyörűségére.

A kasszinó teraszán megjelenik Mirtó a barátaival. Egyszerre egész női had-

veszj körül. A nemzeti parasztpárt Don Jouanja, Tejszik a nőeknek mefisztoleleszi arca, szarkazmusa, kesernyés csipkelődő szellemeskedése.

Ezen a héten a társaság mégis áttette székhelyét Eforiára, Madgearu nem hagyta magát, Talán Eforiára Vaida és Maniu is eljönnek. Egyelőre csak Gusti, Ene Ernő és Costache Lupu jöttek meg.

A program anteprojektumának tervezete azonban lassan de biztosan készül. (h.)

Egy fiatal fiu gondatlanságból agyonlőtte Ionescu-Sisestli leánykáját

BUCURESTI-BUKAREST, augusztus 27. Tegnap este 7 órakor megrendítő szerencsétlenség történt Ploesti közelében a dichinai kolostor felé vezető mezén ut. Ez út mellett terül el Ionescu Sisestli volt földművelésügyi miniszter birtoka, akinek a gyermekei pajtási viszonyban voltak a kolostor lelkészének fiával, a 14 éves Dinu Gaiulescuval.

Tegnap este a Ionescu gyerekek a lelkész-lak elé érkeztek, ahol Dinu Gaiulescu a ház tornáca előtt várta őket. A fiu vállán egy vadászfegyver volt, de nem tudta, hogy meg van töltve. Mikor a Ionescu-gyerekekkel kezét akart fogni, vadászfegyvere beleakadt a tornácot befutó vadszőlőbe és elsült. A golyó a Ionescu lányka fejébe hatolt, aki azonnal szörnyethalt.

Nagy érdeklődés mellett, teljes siker jegyében zajlott le az Erdélyi Múzeum Egylet brassói nagygyűlése

Dr. Huzella Tivadar debreceni egyetemi tanár lenyűgöző előadása a sejtbilológiáról. Érdekes orvosi előadások sorozatai

BRASOV-BRASSÓ, augusztus 27. (Az Uj Kelet tud.) Az Erdélyi Múzeum Egylet brassói nagygyűlése óriási érdeklődő közönség jelenlétében zajlott le és valóban ünnepi napja volt a kisebbségi orvostársadalom tudományos életének. Az erdélyi kisebbségi orvosok színejeva vett részt a nagygyűlésen, mely demonstratív és tudományos jelentőségében egyaránt kimagasló eseménynek számít. Vasárnap délelőtt a lóságos emberáradat tödult a Honterus gimnázium felé, amelynek nagytermében báró Jósika János nyitotta meg a nagygyűlést Jósika hosszabb beszédben ismertette az EME alapításának történetét, majd dr. Kántor Lajos főtitkár a királynak, a miniszterelnöknek és Lepadatu erdélyi miniszternek küldött táviratokat olvasta fel. Utóbbi két táviratban az EME-nek évekkal ezelőtt kisajátított gyűjteményeinek visszaadását kérte a nagygyűlés.

Ezután az üdvözlések következtek. Dr. Sasu városi kultúratanácsos emelkedett ezután szólásra, majd a különböző társadalmi szervezetek és egyházak szónokai üdvözlőlék a nagygyűlést, végül Szela Béla dr. tartott beszé-

det. Ezután hangzott el az első tudományos előadás: Maksay Albert Körösi Csoma Sándorról beszélt és eddig ismeretlen részleteket tart fel a magyar népkutató életéből.

Huzella Tivadar előadása Ezután a díszülés véget ért és a nagygyűlés elnöksége a Honterus szobor elé járulva, megkoszorúzta a száz nép nagy vezérének és tudósának szobrát. Majd a Korona-szálló különtermében kezdetét vette a bankett, amelyen dr. Koleszár László Mikórol tartott előadást, aki évtizedes munkájával teremtette meg az erdélyi magyar közművelődés és orvostudomány alapjait. Délután öt órakor kezdődtek meg a tudományos és népszerűítő előadások, amelyeknek során dr. Huzella Tivadar debreceni egyetemi tanár, a nemzetközi sejt kutató intézet elnöke a kísérleti sejtbilológia kutatásairól tartott olyan lenyűgözően érdekes előadást, amely valósággal élményszamba ment még az EME orvostagjai számára is.

A kisebbségi orvosok jóléti szövetségének ülésén dr. Traub Vilmos kolozsvári orvos az orvosok siralmas gazdasági helyzetét ismertette, majd Antal

Márk volt iskolai főgazgató tartott a nagygyűlés felkérésére előadást a kollektív biztosítás előnyeiről. Beszédének elhangzása után a bizottság kizárás mellett kötelezte tagjait, hogy a kollektív biztosítás útján biztosítsák magukat.

Tudományos előadások

Szombaton, a nagygyűlést megelőzően dr. Heller József kolozsvári nőgyógyász és dr. Schmiedt marosvásárhelyi orvos ismertették a kisebbségi orvostársadalom bajait és követeléseit. Az orvosi szakosztály dr. Veress Ferenc egyetemi tanár elnökletével tartott ülést, melynek során dr. Küttel Lajos dr. Márkos György, dr. Bálinth Sándor, dr. Kappel Izidor, dr. Grünwald Ernő és dr. Traub Vilmos tartottak előadásokat. Dr. Márkos a tudógyulladásról, Bálin a savbázis ellen sulyozásáról, dr. Grünwald Ernő kolozsvári gyermekgyógyász a kisgyermekek és csecsemők hasfájásáról, dr. Herskovics kolozsvári röntgenológus a hasiszervek megbetegedéséről, dr. Traub a szív és vérérdényszifilisz felismeréséről tartottak előadásokat.

Délután Vreess Ferenc dr. a szifiliszgyógyításról, dr. Goldberger Ede a vérérdényszifilisz hatásmódjáról. Dr. Heller József a maga által konstruált műszerről, mely megakadályozza a szüléskor előállható elvérzést, tartott érdekes előadást.

Könyvnap

Az irodalom remekei kitünő kiállításban nevelésügyi olcsó árban!

Ady összes versei. Lexikonalak, vá. Le szonkötés, 600 lap, hófehér papír 120
Babits: Az európai irodalom története, 360 lap, 100 illusztráció, hófehér papír, aranyozott egész, vászonkötés 9
Jókai: Az aranyember, 450 lap 7
Barát—Eber—Takács: A művészet története, 427 képpel, rengeteg színes műmelléklettel, 671 lap, hatalmas lexikonalak, félbőrben 48
Mónár: Pál uccai fiúk 6
Márai Sándor: Egy polgár vallomásai, 320 lap, füzve 60, kötve 9
Földes: Mária jól értett, 264 lap 8
Ha beküldi a pénz franco kapja.

LEPAGE-nál Kvár

Kérjen ingyen könyvnapjé jegyzéket.

SPORT

Kétnullás vezetés után, tizenegyesből és öngóllal egyenlített a KAC

Haggibbor—KAC 2:2 (1:0)

Cluj-Kolozsvár, augusztus 27. (Az Uj Kelet tud.) A két kolozsvári rivális vasárnapi barátságos találkozója a várakozáson felül jó sportot és izgalmas küzdelmet hozott. A mérkőzés tapasztalata alapján örömmel kell megállapítsuk, hogy a Haggibbor hatalmas fejlődésről tett tanúságot, a kerek kezdenek egybekapcsolódni, kezd kialakulni a gépezet, mely végül is automatává kell fejlessze a kolozsvári zsidó csapatot. Vannak ugyan még hibák és ebben különösen a belső trió vezet, azonban az összteljesítmény alapján megvan a remény, hogy a Haggibbor rövidesen elfoglalhatja helyét a jó futbalcsapatok koncertjében.

A KAC-ról szólván nem kis meglepetést hozott friss, gólratörő játékaival, masszív védelmével, melyben Fábrián kapus vezet. Ha történetesen a Haggibbornak nem lenne olyan kitűnő hátsóháza és védelme, kellemetlen meglepetést is hozhatott volna a vasárnapi meccs. Az azonban bizonyos, hogyha a Haggibbor csatársora kihasználja volna megszámlálhatatlanul sok helyzetét, magasan nyerné a mérkőzést, amit meg is érdemelt volna.

Delegált bíró hányában, Munteanu Romania játékos vezetése mellett indult a játék, mely rövid tapogatózás után Haggibbor fölény hoz. Egymásután adódnak a kitűnő gólhelyzetek, azonban Reményi indiszponáltsága és Klébi gyenge fizikuma miatt mincs eredmény. Végül is állandó fölény után

a 42. percben Naftali beadását Reményi befejeji: 1:0.

A második féldőben még nagyobb lendülettel játszik a Haggibbor. Pompás összjáték, szöktetések, ideális beadás, az ellenfél kapuja előtti csatározás és két kapufa jellemzi a játékot. Egy-egy szép akció után hatalmas taptot kap a zsidó csapat. A nagy fölény végül is a 16. percben meghozza kérdemélt győlemését:

Fried jó helyzetben találja a kaput és 2:0.

A kétfólos vezetés azonban elbizakodottá teszi a zsidó futka és a KAC dicéretre méltó lelkesedéssel igyekezik változtatni az eredményen. Akciókat azonban a jó Haggibbor védelem biztosan teszi ártalmatlanná, még nem

Krausz II a tizenhatoson belül hencet vét, amiért tizenegyes jár. Tunyoghí befejezi és az eredmény a 23. percben 2:1 a Haggibbor javára.

Gól után újra feljön a Haggibbor, Reményi azonban leáll és a csonka csatársor nem tud eredményes lenni. A 33. percben Tulogdi jó labdát kap, elszalad és bead,

kavarodás a Haggibbor kapu előtt, a labda ott táncol Krausz II előtt, aki felszabadítás helyett saját kapujába lök. Ostoba öngól 2:2.

A Haggibbor még finiselné, de a tömörről KAC védelem jó. Mezőnyjátékkal ér véget a szép mérkőzés.

A két csapat közül, ismételjük, a Haggibbor kimagaslóan jobb volt, hogy azonban ez gólokban nem jutott kifejezésre, egyedül a belsőhármás puhaságának és ambicióhiányának tudható be. Egyénileg a Krausz testvérek, Fischer, Szilágyi, Noé, Feldmann (bár hadilában áll a passzokkal) és Naftali voltak jók. A KAC-ból elsősorban Fábrián védelem, valamint a két szélső játéka érdemei említést. Munteanu különben bráskodott. Ezer néző.

A csapatok így játszottak: Haggibbor: Noe, Szilágyi—Krausz II, Krausz I—Feldmann—Fischer, Naftali—Fried—Klébi—Reményi—Mózes.

KAC: Fábrián, Földvári—Horváth, Martnovics—Ferenz—Harasztosi, Tulogdi—Fazakas (Poklosi)—Tunyoghí—Brascai.

Belföldi eredmények

Temesvári, Admira—Ripensia 6:4 (4:1) Zombory indiszponáltsága miatt Admira az első féldőben négy góllal terhelt a három TAC játékosai (Konrad, Possák és Kohn) megerősített Ripensia kapuját. A második féldőben Konrad áll be a kapuba és a Ripensia szépít, közben újabb két gólt kap. Gólszerzők: Schall (3), Humenberg (2) és Siegl, illetve Pos-

sák, Dobay, Schwartz és Cloac. Banatul—Friedorf 6:4 (4:1), Rapid—Electrica 5:2 (2:1), TAC—Venus 4:3 (1:2), Kimizs—Kadima 3:0 (1:0).

Bukarest, Románia—Csehszlovákia 0:0 A román katonaválogatott eldöntetlen eredménye győzelemmel ér fel.

Arad, Gloria CFR—II. oszt. válogatott 7:1 (3:0), AMTE—Hakoah 1:0 (1:0).

Nagyvárad, Törekvés Nagyvárad—Törekvés Szatmár 1:1 (1:0).

Nagybánya, Barkochba Szatmár—Tricolor 2:0 (1:0). A szatmári zsidó csapat győzelme nagy meglepetés.

Dicsőszentmárton, Mures—Stiela 4:2 (0:2).

Segesvár, Marosvásárhelyi MTE—Aquila 6:4 (4:1).

Medgyes, Sparta—Marosvásárhelyi SE 3:2 (2:1).

Erős Csibi Kolozsvár és Nagyvárad után Marosvásárhely ifjúsági teniszbajnokságát is megnyerte

Targu-Mures-Marosvásárhely, augusztus 27. (Az Uj Kelet tud.) A város bajnokságáért folyó teniszverseny legnagyobb meglepetését a haggibborista Erős Csibi szenzációs szereplése hozta, aki pompás kondícióban, sokat ígérő formában megnyerte az ifjúsági bajnokságot. Erős Csibi ezzel Kolozsvár és Nagyváradon kívül Marosvásárhely ifjúsági bajnok ságát is védi. A kitűnő kolozsvári zsidó versenyző a döntőben Kuhn KAC ellen 5:7, 6:3, 6:3 arányban győzött. A többi számban a „Hölgyek díját” Pusztay TC nyerte, aki a döntőben 6:2, 6:4, 7:5 arányban győzött a dicsőszentmártoni Farkas Ernő ellen. A versenyt ma folytatják.

Románia harmadik helyen áll a zágrábi Balkán-versenyek első napján

Zágráb, augusztus 27. Tizennyolcezer néző előtt kezdtek meg a Balkán atlétikai versenyeket, melyek az első nap a következő eredményeket hozták:

100 m.: 1. Bauer jugoszláv 10.8 mp. 2. Landru görög, 3. Kovács román. Jönescu román utolsó.

800 m.: 1. Georgacopoulos görög 2 p. 2. Nikos jugoszláv, 3. Passin görög, 4. Iorga, 5. Popovici, 6. Krausz Románia.

Diszkoszvetés: 1. Silas görög 48.54 m. Görög és Balkán rekord, 2. Havalatz román, 3. Gancef bolgár.

10.000 m.: 1. Kirakidis görög 33 perc 49.2 mp. 2. Arvanitis görög, 3. Manea román, Comanescu román hatodik.

Magasugrás: 1. Buzatovics jugoszláv 180 cm. 2. Mantelos görög, 3. Haidar görög.

Gerejydobás: 1. Hadjianis görög, 56.35 m. 2. Papageorgiu görög, 3. Kovacsics jugoszláv. Román versenyző nem indult.

4x400 m.: 1. Jugoszlávia 4 p. 31.8 mp. 2. Görögország, 3. Románia.

A pontverseny állása az első nap után: 1. Görögország 56 ponttal, 2. Jugoszlávia 45 ponttal, 3. Románia 22 ponttal, 4. Bulgária 12 ponttal, 5. Törökország 10 ponttal, 6. Albánia 2 ponttal.

Külföldi eredmények

Európa-rekordot javítottak a magyar atlétikai bajnokságon

Budapestről jelentik: Szombaton és vasárnap zajlottak le a magyar atlétikai bajnokság versenyei, melyek a következő eredményeket hozták: Diszkosz Remeze 46.73, 400 m. Borsi 50.2. Hármasmugrás Somló 14.38 m. 400 m. gát dr. Héjjas 55 mp. 110 m. gát Kovács 14.9 10 ezer m. Szilágyi 32:08.2, 1500 m. Szabó Miklós 3:56.4. Suly dr. Darányi 15.10 m. 200 m. Sir 21.6. Magasugrás Késmárki 185 cm. 100 m. Sir 10.6, 800 m. Szabó 1:56.5. 200 m. gát Kovács 23.7. Európa rekord! 5000 m. Szilágyi 15:21.6. Távolugrás Dombóvári 733. Rudugrás Zsufka 380. Gerejy Várszegi 65.15.

Izsák Lili újabb rekordot javított az országos uszóbajnokságon

A bukaresti CFR nyerte a vízipóló-bajnokságot

Bucuresti—Bukarest, augusztus 27. Szombaton és vasárnap zajlottak le az országos uszóbajnoksági versenyek, valamint a vízipóló-bajnokság küzdelmei, melyek a következő eredményeket hozták: 50 m. gyors: Berta MSE 29.4. 200 m. hölgy mell: Daróczy Juci MSE 3:38.8. Országos rekord. 100 m. hölgy hát: Coca Pimper LNR 1:45.6. 400 m. gyors: Kelemen MSE 5:40. Országos rekord. 100 m. hát: Aranyosi Universtatea 1:19.6. Országos rekord. 4x50 m. hölgy gyorsstraféta: MSE 2:51.5. 100 m. hölgy gyors: Izsák Lili MSE 1:24.1. Országos rekord. 800 m. Daróczy MSE 12:18.3. 100 m. mell: German TCR Bukarest 1:23.6. Országos rekord. 4x50 m.: MSE 2:55. 3x100 m. női vegyes staféta: MSE 4:46.4. 100 m. női mell: Daróczy 1:40.9. 100 m. gyorsuszás: Püllök ILSA Temesvár 1:07.5. Országos rekord, 200 m. mell: Aranyossy U 3:06.8. 50 m. női gyors: Szalai Zsuzsi ILSA 36.3. 200 m. gyors: Kelemen MSE 2:36.1. 400 m. hölgy: Nagy Lili MSE 7:33.7. 4x200 m. MSE 10:56.3. Országos rekord. 1500 m.: Zegler U 25:59.

Vízipóló: Universtatea — MSE 5:4 (3:1). CFR—ILSA 3:1 (2:0). Döntőben: CFR—Universtatea 5:3 (2:1).

Hakoah—Phönix (Nagybánya) 3:2 (3:1)

Bécsből jelentik: Tizezer néző előtt, igen szép játékot hozott a Hakoah—Phönix mérkőzés, melyet a bécsi zsidó csapat nyert meg 3:2 (3:1) arányban.

A nagybányai csapat vezetőjétől érkezett távirat szerint a Phönix pompás játékkal lepte meg ellenfelét és a második féldőben olyan fölényben volt, hogy a győzelmet is megérdemelte volna. A mérkőzésen jelen volt Meisl Hugó, az osztrák futballvezér is, aki elismerően nyilatkozott a román csapat játékaról.

WSC—Vienna 1:1 (1:0).

Belgrád, Jugoszlávia—Lengyelország válogatott futballmérkőzés 4:1 (2:0). Góllövők Sekulics (3), Marjanovics, illetve Navrot, Biro Xifandó Románia.

A német—dán Davis-cup mérkőzés 5:0 arányban a németek nyerték.

Uj női síkfutó világrekord. Varsóból jelentik: Nalaszivitz-Welsh Stella lengyel hölgyatléta a 100 méteres női síkfutás általa tartott világrekordját 11.7 mp.-re javította.

A temesvári ökölvívók Budapestben 4:0 arányban kikaptak, míg Dombóváron 2:2 arányban eldöntetlenül végeztek.

A Román Kupa küzdelemben eddig 87 egyesület foglal helyet. A sorsolást kedden estig meg, míg a mérkőzések szeptember 2-án kezdődnek.

Uj világrekord a diszkoszban. Oslóból jelentik: A svéd-norvég atlétikai versenyen a svéd Anderson diszkoszban 52.42-ös dobásával új világrekordot állított fel. A régi rekordot Jusup amerikai tartotta 51.73 méterrel.

Augusztus 31-én lesz a Consiliul Federal ülése. Bukarestből jelentik, hogy a Consiliul Federal ülése, amelyen a többek között a Románia óvása ügyében is döntenek, augusztus 31-én lesz.

KÖZGAZDASÁG

Ősszel kerül a parlament elé az ipartörvény, amely szabályozni fogja a kartelleket is

BUCURESTI-BUKAREST, augusztus 27. (Az Uj Kelet tud.) A kormány gazdasági bizottsága Slavescu pénzügy miniszter javaslatára elhatározta volt, hogy őszire törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, az iparról, melyben rendeltetvény útján fogja megakadályozni az új ipari investíciókat. Mint azonban jelentettük, a kormány a legutóbbi napok gazdasági eseményei következtében elállt ettől a tervtől és megkezdte az új ipartörvény előkészítő munkálatait. Ezzel az ipar-

törvényel végre a napirendre kerül a már sokat vitatott és kerülgetett, de mindenképpen megoldásra váró kartell kérdése is.

Arról, hogy a kormány miképpen akarja a kartell kérdését szabályozni, egyelőre még semmit sem lehet tudni. A törvényjavaslatot mindenesetre még az őszi parlamenti ülészakban a képviselőház elé terjesztik, hogy a kartellek és az ipari tulinvestíciók kérdése mielőbb megoldást nyerjen.

Szeptember tizenötödike után bocsátja ki a kormány a konszolidációs belföldi kölcsönt

BUCURESTI-BUKAREST, augusztus 27. Megírta az Uj Kelet, hogy a belföldi kölcsön kibocsátásának munkája már hetek óta folyamatban van, az emisszió biztos idejét azonban még nem lehet tudni. Egyedüli bizonyosságát a kibocsátás időpontjának az adja, hogy Tárarescu miniszterelnök Targu-Jum tartott beszédében kijelentette, hogy a kölcsön kibocsátására néhány héten belül sor kerül.

A kölcsön kibocsátását az ezzel kapcsolatos kalkulációk és alapelvek megállapítása késlelteti egyrészt, másrészt viszont, a kölcsön sikere érdekében bizonyos kedvező politikai és gazdasági atmoszféra megteremtése szükséges.

Legutóbbi értesüléseink szerint a pénzügyminisztérium mindkét belföldi kölcsönt prémiumosnak tervezi és pedig úgy, hogy a prémium egy bizonyos felár lesz a beváltás alkalmával.

A pénzügyminisztérium tervezete szerint először a konszolidációs kölcsönt bocsátják ki és az ezzel kapcsolatos aláírási felhívásokat szeptember 15-ke után teszik közé. A konszolidációs kölcsön aláírási időszakát két-három hónapra tervezik.

Ezt követően aztán megjelenik a beruházási kölcsön aláírási felhívása, aminek a határidejét a kormány majd csak akkor fogja megállapítani. A konszolidációs kölcsön jegyzésénél nemcsak akkor fogja megállapítani. A konszolidációs kölcsön megállapítani. A konszolidációs kölcsön megállapítani. A konszolidációs kölcsön megállapítani.

A kölcsön feltételei között valorizációs záradék is lesz, mert az állam garantálja, hogy a visszafizetések a lejelenlegi stabilizációs árfolyamán fognak megtörténni.

Ha a p

Bucures Uj Kelet Sándor Gzik, A vo ujságírók hogy a ne ményeirő. békítési Adeverul Vaída-nyí — Mi a hály küld

— Értel jó intenci kell megv rülmények olyan háar ami tuljd frontot je illeti, a pá nok neki. Maniuval, kérti tőle Maniu a a párt vágy pr meszeje

Mondják programja niu-gárdái elfoglalni tennivalón

Az efor ban a kö — Elkü ferátumok első ötre zöletm M kitűnő sza getlenithe véleménye lemenyem párti korm sí/ható pr program e érdekkes, szakértői ilyen prog he, hogy is megtárg manyrajut

A párt kezdők me — Azt tárgyaláso lungi prog cíós posztu mányom í kult elv a gadja a r bizza, hog nyek közé

Az hisz nak 80 szé parasztkér attól függ, megszervez azokat első den körülm nak, akik ságában és fogják fel teljes polit vezetőség san progr ni. A para párttagok lam gondc eselekedeté Az alkot következő

Számom pen vetőd la végreh is illuzió, gári lelk hogy azt, désem hoz mányból el l bossé lyokat, an gü reform tének az mazását c nak.

Vaida Sándor: „Maniu nem velem van konfliktusban, hanem a párttal”

Ha a párt magáévá teszi Maniu programját, úgy Vaida is vele tart. A volt miniszterelnök érdekes nyilatkozata Glodeniben

Bucuresi-Bukarest, augusztus 27. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy dr. Vaida Sándor Glodeniben, ottani birtokán időzik. A volt miniszterelnököt a fővárosi újságírók valóságilag megrohmozták, hogy a nemzeti parasztpárt legújabb eseményeiről, főleg a Popovici Mihály-féle beküldési kísérletekről nyilatkozzék. Az Aeverul legújabb számában a következő Vaida-nyilatkozat jelent meg:

— Mi a véleménye önnek Popovici Mihály küldetéséről? kérdezte az újságíró.

Vaida kész belépni a Maniu Gárdába

— Értékelné tudom Popovici Mihály jó intencióit. Rendkívül nehéz problémát kell megoldani és ő elég nehéz körülmények között keres megoldást, hiszen olyan három fronton kell hadakoznia, ami tulajdonképpen több mint harminc frontot jelent. Ami az én véleményemet illeti, a párt érdekében teljes sikert kívánok neki. En nem vagyok ellentétben Maniuval, tehát egészen fölösleges azt kérni tőlem, hogy kibéküljek vele.

Maniu a párttal van ellentétben. Ha a párt elfogadja Maniu taktikáját, vagy programját, akkor egészen természetesen, hogy én is egyet értek vele.

Mondják meg nekem, hogy mi a Maniu programja és kész vagyok belépni a Maniu-gárdába és akár egy alvezéri állást is elfoglalni abban. De addig nincs semmi tennivalóm.

A program

Az eforiai tanácskozással kapcsolatban a következőket mondotta:

— Elküldték hozzám a benyújtott referátumokat, előbb ötöt, aztán hatot. Az első ötre vonatkozó megjegyzéseimet közölte Mihalacheval. A pártnak annyi kitűnő szakértője van, hogy könnyen függetlenítheti magát az én kritikáimtól és véleményemtől, annál is inkább, mert véleményem szerint sokkal fontosabb a párt kormányának praktikus megvalósítható programja. A teóriákon alapuló program csak a doktrínák szempontjából érdekes. Meg vagyok győződve róla, hogy szakértői tisztánlátása a végén egy ilyen programot fog megvalósítani. Lehet, hogy jó volna azokat a módszereket is megfolytatni, amelyekkel a párt a kormányrajutást elérte.

A nemzeti parasztpárt revalorizációs programja

A párt pénzügyi politikájáról a következőket mondotta Vaida:

— Azt hiszem, hogy érett és alapos tárgyalások után a Mihalache cámpulungi programjához hasonló revalorizációs posztulátumhoz jutnak el. Az én kormányom idején ebben az irányban kialakult elv a következő volt: A párt elfogadja a revalorizációt, de a kormányra bízta, hogy mikor és milyen körülmények között valósítja azt meg.

A parasztfállam

Azt hiszem, amíg Románia lakosságának 80 százaléka földműves, elsősorban a parasztkérdés megoldása szükséges. Ez attól függ, hogy miképpen tudja a párt megszervezni a paraszterdekeket, hogy azokat elsősorban védelmezzék meg. Minden körülmények között kötelessége azoknak, akik ezt a problémát teljes komolysággal és nem demagóg szempontokból fogják fel, hogy választó tömegeinknek teljes politikai nevelést adjunk. A pártvezetőség ilyen irányban egészen biztosan programszerű tervet fog kidolgozni. A paraszteszme mélyen benne él a párttagok lelkeiben és így a parasztfállam gondolata kollektívumunk minden eszelekedetéből kisugárzik.

Az alkotmánymódosítás kérdésében a következőket mondotta Vaida:

Minden alkotmány jó, ha végrehajtható

Számomra ez a kérdés a következőképpen vetődik fel: minden alkotmány jó, ha végrehajtható és a legszebb alkotmány is illúzió, irrató emlékecske marad, ha a polgári lelkiismeretnek nincs elég ereje, hogy azt megvalósítsa. Az a meggyőződésem, hogy előbb vagy utóbb az alkotmánymódosítás szükségessé válik, hogy el lehessen távolítani azokat az akadályokat, amelyek nemcsak általános jellegű reformok, de praktikus, az állam életének az idők kívánalmaihoz való alkalmazását előző intézkedések útjában állanak.

Tataresen turgu-jüni programjáról így nyilatkozott:

— Kívánom, hogy megvalósítható és ne kelljen megváltoztatni ezt a programot. Az úgynevezett „allegendák” lecsendesítésével kapcsolatban, amelyet ő említett, azt mondom, hogy jó volna inkább arra vigyázni, hogy a H. csoport és egyéb áramlatok amelyek a liberális pártban lábrakaptak, ne borítsák fel a számítást.

A kormányának rendeletei uton való kormányzásáról a következőket mondotta:

— Ha ezeket a rendeletek végrehajtható, az országnak semmi haszna nem lesz belőlük, de a pártpolitika hallatlan túltengésének bizonyítékai. Remélem, hogy még vannak bírák Bukarestben!

Bucuresi-Bukarest, augusztus 27. A Dimineata a következő intervjút közli Popovici Mihálytól:

— Nem tudom, hogy létrejön-e a találkozás Vaida és Maniu között Glodeniben. Személyesen is beszéltem Vaidával és

telefonon Maniuval. A találkozás lehetőségére nincs kizárva, mert nem haragszom egymásra. Remélem, hogy a politikai ellentétek területén is megvalósítható a kibékülés. A megbeszélések, amelyeket folytattam, ezt a célt szolgálták és örömmel állapítom meg, hogy feladatomban nem oyan súlyos.

— Mik a kibékülés feltételei? — kérdezte az újságíró.

— Feltételekről nem lehet beszélni — válaszolta Popovici. Ilyenek politikai háboruban lehetnek, de a mi pártunkban nincsenek győzők és legyőzöttek. Optimista vagyok, mert ismerem mindkettőjüket. Tudom, hogy egyikük sem képes olyan akcióra, mely árt a pártnak és a népnek.

Itt említjük meg hogy a nemzeti parasztpárt konstancai tanácskozási városnap nem folytatták, a pártpolitikuskok kirándulásokat tettek a környéken. Valószínűnek tartják, hogy a tengerparti konferencia a hét végére befejeződik.

Továbbra is feszült a hangulat az orosz-mandzsuri határon

Japán e héten válaszol az orosz jegyzékre. Japán továbbra is hajlandó közvetíteni Mandzsuria és a Szovjet között a keletkínai vasutak megvétele ügyében

LONDON, augusztus 27. Japán a hét folyamán válaszol a legutóbbi orosz jegyzékre. Tartalmát a szovjetkötvetnek történt átadás után fogják nyilvánosságra hozni.

Londoni jelentés szerint az orosz mandzsuri határyidék mindkét oldalán csapatszallítások vannak folyamatban. A hangulat továbbra is feszült.

Kharbinban, mint Moszkvából jelentik, a mandzsuri orosz vasúti tisztviselők letartóztatása tovább folyik. A legutóbbi napokban ismét 9 tisztviselőt fogtak el, akiket a rendőrség kivallatással akar hamis vádak bevallására kényszeríteni.

LONDON, augusztus 27. A japán kormány hivatalos kommuniké tétezt közzé, amelyben bejelenti, hogy továbbra is hajlandó közvetíteni a szovjet és a mandzsuri kormány között

a keletkínai vasutak átvétele ügyében. Ha a szovjetnek érdeke a kérdés elintézése, igyekezzék gyorsan dokumentálni jószándékát. Az elnapolás és a tárgyalások halasztgatása nem fogja megmenteni a helyzetet — hangoztatja a japán hivatalos közlés.

A Dily Express szerint mandzsuri kormányrésztől újolag közölték a szovjet exponeenseivel, hogy hajlandók tárgyalni a vasutak megvételéről. Az orosz vasutasok letartóztatása nem prejudikál a tárgyalásoknak s nem is célozza azok megszakításának állandóvá tételét. A letartóztatottak cselekményei a határyidék politikai és gazdasági krízis kimélyítésének lehetőségével fenyeget s ezért kellett erőlyes eszközöket alkalmazásba venni a veszély elhárítása érdekében.

Nistor Virgil elmondja az alpolgármesteri állásából való felmentésének történetét

A polgármester felajánlotta Nistornak a vízművek igazgatói állását. Harc a jogász és a tanár között

Cluj-Kolozsvár, augusztus 27. (Az Uj Kelet tud.) Városzerte nagy feltűnést keltett az a belügyminiszteri rendelet, amely dr. Nistor Virgil kolozsvári alpolgármestert felmentette állásából. A felmentéssel kapcsolatban az egyik kolozsvári délutáni lap azt közölte, hogy az összefüggésben áll a Rapid kolozsvári autbusztársaság ama kérésével, amellyel a városi társaknak 400 ezer lejjelel való leszállítást kérte.

A függetlenséggel kapcsolatban felkerestük dr. Nistor Virgilt, aki a következőket mondotta:

— Az alpolgármesteri székéből való távozásom egyáltalán nincs összefüggésben a Rapid autbusztársaság koncesszió kérdésével. A belügyminiszteri végzést csak ma kaptam kézhez, de már napok óta tudomásom volt arról, hogy távoznom kell a városházáról. Egyelőre bővebben nem nyilatkozhatom távozásom okáról és a vele kapcsolatos dolgokról, addig, amíg Lápádatu miniszter, aki jelenleg Karlsbadban tartózkodik, hazá nem jön. Az ő visszajövetelétől egy teljes rehabilitálást várok.

— Attól a pillanattól kezdve, hogy a

városnál elfoglaltam az alpolgármesteri hivatali állandó nézeteltérésem volt a város több vezető emberével. En mint jogász ember állandón ellentétben álltam a tisztán elméleti felkészültséggel rendelkező kollégámmal, akik nem akarták elismerni azt, hogy egy jogász inkább hivatott a dolgok adminisztrációs vezetésére, mint egy katedrához szokott tanár ember.

— De nem csak a hivatalban előforduló nézeteltérések vezettek távozásomhoz, hanem személyes ellentétek is, amelyeknek az lett a következménye, hogy bizonyos kezek intervenáltak a belügyminisztériumnál ellenem, azzal az indoklással, hogy nem tudnak velem együtt dolgozni. Tegnap érkeztem haza a miniszterelnök techirghiol birtokáról és meggyőződésem szerint a miniszterelnök urnak nem volt tudomása arról, hogy a belügyminisztériumban távozásomat készíttik elő, annak ellenére, hogy egyes lapok szerint felmentésem a miniszterelnök tudtával történt.

A vízművek igazgatói állása — Dregan polgármester a felmentés közlése után felajánlotta nekem a vízmű-

Müstoppoló specialista !!

Ruháján eszt. szabadságt, égsst, moigradast. művészi esen des/óti

Hirsch férfiszabó
Str. Regina Maria II sz.
Férfiruhákat divat szerint olcsó áron készít

vek igazgatói állását. En azt azonnal visszautasítottam. Nekem nem új állás kell, én azt sem kívánom, hogy visszahelyezzenek a polgármesteri hivatalomba. En azt remélem, hogy Lepedatu fogja átvizsgálni ügyemet és a visszahelyezésemnél sokkal jelentősebb rehabilitációt nyújt nekem.

— Egyike vagyok a liberális párt legrégibb tagjainak, világéletemben az igazság embere voltam. Mindenkinék az igazságot szerettem megmondani és ez volt az, amit egyesek nem bírtak elviselni. Felmentésem után többen kerestek fel, hogy nyilatkozzam távozásommal kapcsolatban, de én ezt nem tettem meg, mert a pártfegyverem arra kötelez engem, hogy ne beszéljek addig, amíg a pártvezér nem rendezi el a dolgokat.

Nistor távozását és egy feljelentés

— Ugyszintén nincsen kapcsolatban távozásom a lapokban hasábjain megjelent bünyvádi feljelentéssel sem, amit az egyik városi politikus ellen adtak be névtelenül. Biztos, hogy az illetovei is voltak ellentéteim, sőt tudomásom van arról, hogy szintén közbenjárt távozásom ügyében, de éppen ez a feljelentés nincsen összefüggésben az én távozásommal.

Ennyit mond dr. Nistor Virgil az alpolgármesteri székéből való távozásával kapcsolatban. Hogy tulajdonképpen miért kellett a város kötelekeiből megválnia, az akkor fog napvilágra kerülni, ha a Karlsbajból hazatérő Lapadtu átvizsgálja azokat a körülményeket, amelyek miatt Nistornak távoznia kellett.

— A HAGGIBBOR ÉRTESITI TAG JAIT, hogy a hitközségtől nyert engedély alapján az őszi templomozást ezidén is megtartja. A Haggibbor-ima ház rendezőse felkéri a tavalyi bérletokeket, valamint a tagokat, hogy igényeiket a folyó évre szeptember hó 2-ig jelentsék be Deutsch Fülöp főtitkarnál, Piata Unirii 24. (Kalapkirály). A templom a Salom klubban lesz.

— HITKÖZSÉGI VÁLASZTÁSOK MÁRAMAROSSZIGETEN. Szigeti tudósítónk jelenti: A máramarosszigeti ortodox hitközség vasárnap tartotta évi közgyűlését, amelyet élénk harcek előztek meg. Közvetlenül a választások előtt azonban létrejött a pártközi béke és Jozovics jelölésében állapotok meg a pártok. Az urnák elé 490-en járultak, míg tavaly ezren gyakorolták választási jogukat. Elnök Jozovics Lipót lett, míg az előjáróság a Jozovics-párt és az ellenzék tagjai közül tevődött össze.

Az őszi idényre a legtariósabb, legizlésebb, leggazdaságosabb viselet a

DOMBRIA

fele hónespun-szövetből készült ruha. Nézze meg haladéktalanul a „Dombria” szövegetek!

CLUJ, Str. Bratiana 51.
Ugyanitt jól jövedelmező fonó gépek átvételére alkalmas vevő kerestetik.

Újra meg sorsjegyet! Vegyen új sorsjegyeket!

MÁR EGY NYOLCAD SORSJEGGYEL IS MILLIOMOS LEHET.

Még vásárolhat sorsjegyet!!! Hol???

A BANCA ILIESCU R. T.-nál, CLUJ

Főelárulót hely
Economia S. A. Cluj, Piața Unirii 23
Telefon: 4.77

Jogi fogaskérdés...

Érdemtelen az apai örökségre a szászrégeni nábob fia, aki gyilkosságot, majd öngyilkosságot követett el?

Érdekes polgári per a marosvásárhelyi törvényszék előtt

Târgumures-Marosvásárhely, aug. 27. (Az Új Kelet tud.) Múlt év júniusában megrázó hármás tragédia történt, a kis marosmenti városkában, Szászrégenben. A véres családi dráma tragikus végű áldozata Kosch Oszkár, az ismert földbirtekos volt, aki vadászfegyverével agyonlőtte testvéröccsét, Kosch Károly dr. városi tanácsost és annak feleségét, majd önmaga ellen fordította a fegyvert, golyót röpített saját agyába is.

A gyilkos golyók nyomán fakadó vértömeg azt a csendes úri lakot festette vörösré, amelynek kényelmében a mult gazdaság éveit alatt, fényűző életet élt a testvérgyilkos Kosch fiú.

Szászrégen egyik legmódosabb embere a dusszardag Kosch György volt, akinek egyik fia, Kosch Károly városi tanácsos lett, míg a másik, Oszkár, aki bohém is volt és üzleti vállalkozásai is kevés szerencsével jártak, kevesebb örömet okozott apjának. Foglalkozása a vadászat volt, amelyet nagy szenvedéllyel űzött.

Ez a semmittevés állandó zűrtőlódésekre szolgálóttatott okot a családban, amely később oda fajult, hogy a két testvér minden kapcsolatot megszakított egymással. Egy házban laktak az édesapjukkal, de azért sohasem beszéltek egymással a testvérek.

A jelzett napon azonban borzalmas esemény történt. Az idős apa, aki már egyáltalán nem szívelte Oszkár fiát, inkább volt hajlandó fiának apanaszt folyósítani, minthogy fiával együtt lakjék és naponta veszekedések robbanjanak ki és ezért a járásbírósg által arra köteleztette a fiát, hogy nyolc nap alatt hagyja el házáat és költözzön idegen lakásba. Ez az ítélet még inkább felbosszantotta Kosch Oszkár, aki ekkor a végzetes tett elkövetésére határozta el magát.

Délután hazatérve, magához vette hatalmas vadölő Mannlicher-fegyvert, amelybe négy Mauser-golyót tett. Testvéröccse, Kosch Károly dr. délből egy órákor tért haza irodájából. Amikor a közös folyosóra tért, bátyja, Oszkár lakásából, a csukott ablakon keresztül célba vette és reá lőtt. A szerencsétlen ember észrevette a fegyvert, menekülni próbált, azonban már későn. A hatalmas golyó fejét találta és szélloccsant agyvelővel, vertől borítva holtan esett össze a folyosón.

A gyilkos fivér ekkor újból lövésre készült. A golyó zajára a kertben foglalkozó Kosch Károlyné, az áldozat felesége felszaladt a kertből a folyosóra. Pillanatok alatt átlátta ő is a helyzetet, sikoltva megfordult és ő is menekülni próbált. A hidegvérű gyilkos azonban nem kimélt.

Eldördült a második lövés is, amely a menekülő asszony hátgerincét roncsolta szét. Koschné hangtalanul összeesett és

nyomban meghalt.

Pillanatok múlva eldördült a harmadik lövés is: a vadállattá vedlett vadász önmaga ellen fordította a gyilkos fegyvert. Szembe célozott és a golyó kilocsantotta

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, augusztus 28.

Bukarest, 13: Lemezek, 14.40: Könnyű lemezek, 19: Időjelzés, időjárás. 19.05: Motói zenekar. 20.30: Rádiógyetem. — 20.45: Lemezek, 21.15: Szimfónikus hangverseny. 22.15: Brahms: IV. szimfónia. 23.30: Könnyű lemezek.

Budapest, 7.45: Torna. 10.45: Lemezek, 11.05: Hírek. 11.15: Előadás. Lemezek, 13: Déli harangszó. 13.05: Állásfoglalás zenészek hangversenye. 14.30: Egyetem kórus. 15.40: Háztartási előadás. 17: Asszonyok órája. 18: Előadás. 19: Vidám csövegésű 19.30: Jazz. 20.30: Előadású 21: Trombita kvartett. 21.50: Hírek, 22.10: Cigányzene 23.30: Zenekari hangverseny. — 24.30: Táncczene.

Bécs, 18.45: Enek, hegedű. 20.35: Bécsi dalok. 21.10: Mozart C-moll mise.

Berlin, 19.45: Fiafali zenészerzők hangversenye. 21: Német zene.

Milánó, 18.10: Zenekari hangverseny. 21.45: Bécsi vér, Johann Strauss operettje. Utána tánczene.

Róma, 21.10: Lemezek, 22.15: Olasz német cserhangverseny.

Prága, 20.10: Bécsi gitár kamara trió. 21: Operettelőadás.

Varsó, 20.15: Könnyű zene. 21.12: Dárdai, Robert Stolz operettje.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyéves Kereskedelmi Tanfolyam nyílik szeptember 5-én. Felvilágosítás, ad és tájékoztatót küld az igazgatóság: Cluj, Str. Jon Maiorescu 22.

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebben Garmid Szalonban Str. Neulcea 2, Renner-palota.

1—2 gimnázista fiú ort. kóser ellátást kaphat fűrdőszobahasználattal. Fényes, Str. Paris 38.

Legalább 500.000 lej tőkével rendelkező társ kerestetik nagytömegű közszükségletű cikk előállítására meginduló iparvállalathoz. „Feltétlenül rentábilis” jellege alatt a kiadó továbbít.

az agyvelőjét.

A borzalmas tragédia akkor hetekig izgalomban tartotta nemcsak a marosmenti kisvárost, de egész Erdélyt is.

A tragédia utójátéka a marosvásárhelyi törvényszék polgári tanácsa előtt kezdődött el egy évvel ezelőtt és még mindig nem ért el befejezéséhez.

Még jóval a gyilkosság előtt Kosch György, a szerencsétlen Kosch-fivérek apja, örököségi megállapodást létesített gyermekeivel és unokáival és a megállapodás folytán a később gyilkossá és öngyilkossá lett Kosch Oszkárnak és feleségének mintegy hatszáz ezer lej értékű ingó és ingatlan vagyon jutott.

A borzalmas gyilkosság folyamán képpen azonban az öreg Kosch visszakövetelte a törvény útján gyilkos fia felelőségét a vagyont, mert szerinte fia érdemtelen volt az örökségre és hálátlanul viselkedett vele szemben.

Szerda, augusztus 29.

Bukarest, 13: Lemezek, 13.45: Könnyű lemezek, 14.40: Könnyű lemezek, 19: Időjelzés, időjárás. 19.05: Rádiózenekar. — 20: Rádiógyetem. 20.15: Román zene. 22: Enek. 22.30: Modern művek két zongorán. 23: Beszélőújság, utána éttermi zene.

Budapest, 7.45: Torna. 10.45: Hírek. — Előadás. Lemezek, 13: Déli harangszó. 13.05: Hangverseny. 14.30: Cigányzene. 15.40: Háztartási előadás. 17: Dalkétfőra. 18: Előadás. 18.40: Kiss P. zongorázik. 19.15: Emlékezés Janus Pannoniusra. 19.55: Zenekari hangv. 21: Török Sándor egyfelvonásos vígjátéka. 21.50: Szalonzenekar. 23: Cigányzene. 23.45: Az Opera ház zenekara.

Bécs, 20.15: A rózsalovag. Strauss Richard operája, salzburgi közvetítés. — 24.20: Éjjeli hangverseny.

Berlin, 17: Hangverseny. 19.30: Klaszikus zongoraművek 20: Schubert: A szép molnárné dalkékluca.

Milánó, 18.10: Kamarazene. 20.30: Szórakoztató zene. 22.30: Szimfónikus hangverseny.

Róma, 21.10: Lemezek, 21.45: Lakmé, Delibes operája.

Prága, 20.10: Szerelmi duettek cseh operákból. 21.25: Mandolin kvartett.

Varsó, 18.50: Kamarazene. 19.15: Enek 20.15: Könnyű zene. 21.12: Zenekari hangverseny énekszámokkal.

A nem mindennapi érdekességű ügyben már több tárgyalást tartottak. Az egyik tárgyaláson a gyilkos feleségének védője azt állította, hogy a megtámadott örököségi irás, nem végrendekezés, hanem egyszerű „üzleti” megállapodás volt, amely semmiképpen sem támadható meg az „érdemtelenégi” paragraffussal.

Akkor ennek bizonyítása végett el is napolták a tárgyalást. Most újabb fejlemény támadt. A felperes Kosch György, a Kosch-fivérek apja meghalt. A vagyont a szerencsétlen áldozat, dr. Kosch Károly fia és lánya örökölték. Kérdés most már, hogy a Kosch-leszármazottak fognak-e tovább perlekedni egy borzalmas családi tragédia árnyékában?

A marosvásárhelyi törvényszék tárgyalása, amely a napokban fog lezajlani, ki fogja elégíteni a közvélemény ide vonatkozó kíváncsiságát...

Benczel Béla

Központban uricsaládánál iskolásfiúk teljes ellátást kaphatnak, fűrdőszobahasználattal. Str. Abatele Zavorai 2/b. Óvár.

Két-háromszáz ezer lej tőkével közre működő társat keresek jól bevezetett, jól jövedelmező vállalatokhoz. Ajánlatot a kiadóba „Jó befektetés” jellegre.

Keresek azonnalra metsző, vagy számos állást helyben, lelépést fizetek. Szober, Derna, jud. Bihar.

Két iskolásgyermek kóser ellátást olcsón kaphat. Stern, Str. Filipescu 2. (Óvár).

Keresek butorozott szobát fűrdőszobahasználattal a belvárosban. Címeket a kiadóba kérek.

Különbejárati butorozott szoba kiadó. Str. Regina Maria 37. sz.

Temesvárt, szigorúan ort. zsidó tanító val, első vagy második osztályu közép iskolai fiú vagy leány tanuló teljes ellátást kaphat. Edelstein, Preyer u. 2.

Gyógypedagógust keresek helyben vagy vidéken, aki hibás beszédű gyermekemé számára teljes ellátásra és szakszerű tanításra. Ajánlatot „Gyógypedagógus” jellegre.

Vidéki fogtechnikus orvostársat keresek. Érdeklődni ügyvéd irodában Str. Memorandului 3. Telefon 707.

נוכח איתי ונפרט שויב אדער שמש שטעלע אלע אבשריטגעלער.

Szober. Derma jud. Bihar.

Megnyílt az első kolozsvári ort. kóser cukrászüzem. A legüzesebb kivitelű tortákat, mignonokat, szendvicseket, valamint apró süteményeket, eljegyzésekre, külvökre, keresztelőkre és egyéb alkalomokra a legüzesebb kivitelben, a legutányosabb árban készítenek. Adler, Str. Londrei 19.

A legüzesebb vegetárius ételk Schwartz Ignác nézeése alatt áll „Familia” kóser vegetárius étterembe kaphatók. Cluj, Str. Memorandului 10 hátul az udvarban. Rendkívül olcsó árak. Előnyös abonamafeltételek.

Készülő forrósz...
suyos...
az embe...
amit ci...
teve...
oupát...
chamsz...
sziszeg...
a szó...
maguka...
a takar...
mint be...
magát...
minha...
hogy...
az: vér...
holott.

...hol...
szemé...
látás...
annak...
sátor...
de, aki...
jóság...
meleg...
vigyáz...
mi szor...
takarás...

asszony...
főlé...
akik go...
annak...
mi járb...
Elűt u...
mint ah...
az embe...
itt...
már ser...
nincsen...
jóanyj...
fejét ol...
asszony...
finom...
mint se...

— Tatar...
volt. Buk...
mónszter...
királyné...
ban. Tatar...
ba, ahol...
terekkel...
Cesianu, a...
párisi köve...

— Német...
Hollandi...
Daily Exp...
ból, hogy...
háromsz...
engedély...
Hollandi...
A kutasit...
emigráns...
folyamán...
nem is igye...
szerezni.

— Hevesi...
Pfeiffer Al...
nyaralásuk...
találhatók...
dulu 10.

— Letart...
mert ujra...
donbó...
jelen...
Ralph Cap...
csempész...
ta és kihal...
hogy ujra...
bandáját...
vilámi törv...
tették be...
egyéb téren...
bandája...
tanyákkal...
kívül...
félemítéssel...
bandája...
vábbdolg...
gyekezett...
sokre. Legu...
tették le...
franciskó...
téré, mert...
kötötést...
tar...

— Lesze...
jelenl...
bombavető...
adná. A c...
repülőgépet

HIREK

ELUL

Irta: Adler Hubert

Készülődnek már szavak, forrósodnak már könnyek, suhogódnak már a terhek az emberek vállán, amit cipelnek, mint sivatagotjáró tevépújtát a gyulladási gerjesztő chamszinban. Szósziszeg az emberek száján. Kines a szó. Vele magukat takarják, akiknek sok itt a takarandójuk, mint bóróval, ahogy takarja magát a szív, mintha takarni kéne, hogy, amitől dobog az: vér, holott...

...holott, aki félti magát szemek látásától, annak kell a takarásra sátor, de, akinek utjait jóságosan meleg isten vigyázza, mi szorul annak takarásra? Jó

asszonyoknak a számadás előtti féls, de, akit gonozó isten rángat, annak pupos életére mi járhat? Jó Elulug ugy fogadni, mint ahogy fogadja asszonyát az ember, kinek itt már semmije nincsen és csak várja jóanyját, hogy fejét ölébe hajtsa és érezze asszonyának bórét finomnak, mint selyem.

Tatarescu Mária királyné vendége volt. Bukarestből jelentik: Tatarescu miniszterelnök és neje tegnap Mária királyné vendégei voltak a brani kastélyban. Tatarescu innen visszatért Színájába, ahol Franasovici, Inculci, Xeni miniszterekkel tárgyal, majd együttesen Dinu Cesianu, a szabadságát Színájában töltő párizsi követ vendégei voltak.

Német emigránsokat utasítottak ki Hollandiából. Londonból jelentik: A Daily Expressnek jelentik Amsterdamból, hogy a holland hatóságok mintegy háromszáz külföldit, akik tartózkodási engedély beszerzése nélkül telepedtek le Hollandiában, kutasították az országból. A kutasítottak között sok németországi emigráns van, akik az utóbbi hónapok folyamán lépték át a holland határt s nem is igyekeztek tartózkodási engedélyt szerezni.

Hevesi Piroska zongoraművész és Pfeiffer Alfréd operanékes, énektanár nyaralásukból hazaérkeztek. Lakásukon találhatók délután 4-7-ig. Str. Memorandului 10.

Letartóztatták Al Capone testvérét, mert újra szervezte fivéré bandáját. Londonból jelentik: Csakágó jelentés szerint Ralph Caponét, Al Capone híres szesz-csempész testvérét a rendőrség előállította és kihallgatta. Az a gyanu ellene, hogy újra szervezte Al Capone hírhedt bandáját. A szesz-csempészbandák a szesz tilalmi törvény eltörzése után nem szüntették be teljesen működésüket, hanem egyéb téren próbálkoztak. Így Al Capone bandája játékbarkákkal és más büntényekkel tartott fenn érintkezést, azoknál kisebb üzlettelajdonosoktól megfélemlítéssel pénzt zsarolt ki. Al Capone bandája állítólag a szeszüzletben is továbbdolgozott és sorszállományokat is gyűjtött ráerőszkoloni egyes vendéglősökre. Legutóbb Al Caponét azért szállították le az atalantai börtönből a spanyolországi öbölben levő Alcatraz szigetére, mert a börtönből továbbra is összeköttetést tartott fenn bandájával.

Leszerelési dokumentum. Londonból jelentik: Az admirális újabb hatvan bombavető repülőgépet készült rendelésbe adni. A csatahajók mindenkéhez 2-3 repülőgépet fognak beosztani.

LEÁNYINTERNÁTUSA

7 éve fennálló Schwartz Menyhértné orth. zsidó Oradea, Ep. Clorogaru (Uri u.) 8. A város központjában, az összes iskolák közelében. Intézet díj havi 1500 lej. Állandó tanárnői felügyelet. Zeneképzés. Idegen nyelvek. Prospektus.

Perzsa népszövetségi tanácsnagokra pályázik. Genfből jelentik: Perzsa értesítette a Népszövetség főtáncsát, hogy reflektál arra a népszövetségi tanácsra, amit most Kína tölt be, miután ennek mandátuma ez évben lejárt. Perzsa akarja képviselni az ázsiai kontinentet.

Ideges embereknek és lelki betegeknek az igen enyhén ható, mindig megbízható természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — rendszeres bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Világhírű ideggyógyászok és gyógyintézetek vezetőinek véleménye alapján a Ferenc József viz állandó használata az agy és a gerinevelő megbetegedéseinek is a legmelegebben ajánlható.

Ötezer ember vett részt a georgista kongresszuson. Temesvárról jelentik: A georgista párt kongresszusán ötezer ember vett részt. Bratiuanu George tartott beszédet, kiemelve monarchisztikus érzéseit, ami a liberális párt ősi tradíciója. Számunkra — mondotta — monarchia és alkotmány nem célok, hanem eszközök, amelyekkel az állam megteremtői biztosították befelé a folytonosságot és rendet, kifelé a bizalmat és az állam tekintélyét.

Rövid hírek mindenünne. Szeptember másodikán nemzetközi távbeszélő értekezlet kezdődik a magyar fővárosban, amelyen 23 nemzet 106 delegátusa vesz részt. A vendégek legnagyobb része az értekezlet előestéjén a bécsi hajóval érkezik Budapestre. — A Sipka-szorosban, az 1877-78-i orosz-török háború elhatározó jellegű ütközetének színhelyén szabadságemléket lepleztek le. Megjelent az ünnepegen Boris király. Cyrill herceg a kormány összes tagjai társaságában. Ott voltak az 36 év előtti háború még életben levő veteránjai is, továbbá mintegy ötvenezer főnyi ünneplő sokaság. — Japán déli partvidékén egy japán gőzös elsüllyedt. 59 személy életét veszítette. — A bengáliai áradás több, mint ötven falut és várost árasztott el. A halálos áldozatok számát ezerre becsülik. A mentéshez kirendelt csapatok vízijárműveken folytatják a mentést az árterületen, amellyel a táviró és telefonösszeköttetéseket még nem sikerült helyreállítani. — Walesben és Délangliában bányamunkássztrájk fenyeget.

Nyilvánosságra hozzák az új olasz-román fizetési egyezmény szövegét. Rómából jelentik: A közelmunkában nyilvánosságra hozzák az új román-olasz fizetési egyezmény szövegét. Az egyezmény mindkét részre megkönyvit az exportimport elszámolását.

Ma, kedden a ROYAL mozgóban új kettős műsor. Egy he-yarért két film.

I. **„ÖNAGYÁGA NEM AKAR GYEREKET”**
Premierfilm. Először Kolozsvárt. Operett sláger. LIANE HAID, GEORG ALEXANDER, OTTO WALLBURG

II. **ROME EXPRESS**
Főszerepben: **CONRAD VEIDT**

Görög szőlősgazdák elpusztították a szőlővédelmi hivatal iródaát. Athénből jelentik: A vostonzavidéki szőlősgazdák gyűlést tartottak, tiltakozva a szőlővédelmi hivatal bizonyos intézkedései ellen. A gyűlés után a résztvevők megrohanták a hivatal iródaát és elpusztították azok berendezését. A helyszínen megjelent csendőrség tüzelte a zavargókra, akik közül 16-an súlyosan megsebesültek.

Beirafások. A Berthelot (Eötvös) uceai ort. izr. elemi iskolában a beiratkozások a Fűbeeső szombatok és Roshásona miatt szeptember 6-ig befejeződnek. Nyomatékosan felhívjuk a t. szülőket, hogy gyermekeiket idejében irassák be, mert 6-án tul senkij sem vehetiük fel. Jelentkezéseket augusztus 26-tól kezdve elfogad az Igazgatóság.

Gyermekotthon Zomboron 4-14 éves gyermekek részére. Individualis nevelés a legmodernebb pedagógiai és orvosi vezetés. Verszegény, rosszul evő és különösen környezetváltozásra szoruló gyermekeknek ideális tartózkodási hely. Húzókurák, zongora, sport, román, német társalgás. Állandó orvos felügyelet. Napi ötszöri bőséges étkezés. Világos, száraz szobák. Egész évben nyitva. Helyben elemi iskola. Mérsékelt árak. Érdeklődni: Dr. Brunner, Zimboru, jud. Cluj vagy Dr. Kádár, Cluj, Str. O. Goga 3. II. 5.

Ertesítés. Kérjük az érdekelteket, küldjenek sürgösen ajánlatot modern típusu benzín pompáról, komplekt, de tartány nélkül, az ár és garancia feltüntetésével. „Rapid” Sindicatul Proprietarilor de Autobuze Cluj, Cal. Reg. Carol II. No. 119.

Váltsa meg újévi üdvözetét a Keren Kajemet utján

Nemcsak pénzt és munkát takarít meg, hanem a zsidó országépítéshez is hozzájárul.

Az üdvözeteket az Uj Kelet közli — anélkül hogy gondolkodnia kellene azon, kinek kell üdvözetet küldenie, kinek nem — eljutnak jókívánságai minden rokonához, ismerőséhez, üzlethez. A közlési díj kevesebb, mint amennyi be a névjegyek és borítékok, valamint a széküldés postaköltsége kerülne.

Egyszerű üdvözet folytatolagosan közölte 30 lej.
Egyszerű üdvözet külön sorban 50 lej.
Egyszerű üdvözet külön szöveggel 100 lej.
Nagytlakus keretes üdvözet üzletek, vállalatok, egyesületek részére 250 lej.

Üdvözeteket felvesznek a Keren Kajemet biztosok és perselyűritők, valamint az Uj Kelet megbízottai.

Pisztoly-, puska- és gépfegyver/üzlet élék meg Dillinger banditátságát. Newyorkból jelentik: A Minnesota államban levő St. Paulban az ottani rendőrség nyílt uccán agyonlőtte a séta közben meglepett Zannmeter Homért, Dillinger bandájának egyik tagját. Zannmeter a rendőrség „megállj”-kiáltására két pisztolylövessel válaszolt, a rendőrség azonban megelőzte és valóságos golyózápor zúdított rá. Ujabbban a következő részleteket jelentik Zannmeter Homérnak, Dillinger volt bandatagjának agyonlövéséről: Zannmeter a rendőrség már régóta körözött. Nemrégiben Zannmeter egyik nőismerősének családtagjai értesítették a rendőrséget, hogy a bandita a városban tartózkodik. A rendőrség kétheti megfigyelés után megállapította Zannmeter személyazonosságát, majd a maga a rendőr főnök állt lesbe három fegyverzetett titkosrendőr társaságában az egyik elhagyott ucca sarkán. Mikor a bandita közelbe ért, a rendőrök először a levegőbe löttek: a banditát megállásra szólították fel, de ez előrántotta pisztolyát és a rendőrökre lőtt. Lövései nem találtak. Erre a rendőrök pisztolyból, puskból és gépfegyverből megindították a tüzelést. Zannmeter menekülni akart, még sebesülten is tovább vonszolta magát, de végül is elhagyta ereje és holtan rogyott össze. Testét ötven lövés érte és a golyók valóságos szitává lyuggatták. A holtest megvizsgálásakor kitudt, hogy kozmetikai sebészek kezelték Zannmetert ugyanugy, mint Dillingert. Tetoválásait eltávolították és az egyik anyajegyét is eltávolították.

Házasság. Stern Blanka és Ing. Popper Endre augusztus 23-án tartották Haifában (Palesztina) egybekelési ünnepélyüket. (Minden külön értesítés helyett.)

Eljegyzés. Pollák Jehudit Sinaia-ról (Timisoara) és Stern Chaim a temesvári zsidó ifjuság egyik Palesztinába vándorolt tagja (Haifa) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Megkötötték az olasz-román fizetési egyezményt. Rómából jelentik: Az olasz-román fizetési egyezményt megkötötték és ma aláírják. Az egyezmény a két állam közötti kereskedelmi forgalomból származott fizetési differenciákat leszámítva likvidálni.

Az oradeai 1888 óta fennálló nyilvánossági joggal bíró, a Kereskedelmi Csarnok által fenntartott Fiu és Női Felső Kereskedelmi Iskolában a beiratások megkezdődtek. A zsidó növendékek szombaton az írásbeli munkálatok alól fel vannak mentve. Az igazgatóság vidéki szülőknek készséggel ad levélbeli felvilágosítást (Oradea, Alea, Gojdu 1).

Az Izraeli Hűközség Előjárósága az általános közönhajnak engedve elhatározta, hogy az ezévi főünnepeken új óvodájának tágas és világos helyiségeiben pótimaházat rendez be, ahol elsőrangú előmadkozók fogják a funkciókat végezni. Hogy mindenkinek hozzáférhetővé tegye, hogy a főünnepeken nívós istentiszteleten vehessen részt, ezen pótimaházban az imaszékjegyek igen mérsékelt árban állapították meg. A bérletek kiváltásának ideje ugy a főtemplom, mint a pótimaház imaszékjeire f. évi augusztus hó 25-én kezdődik. Itt jegyezzük meg, hogy az előjáróság újból elhatározta, miszerint a főünnepekre sem magánosnak, sem egyesületeknek pótimaház létesítésére engedélyt nem ad.

Előnyomtatás a legujabb minták szerint fehérneművarrás, kézi és géphímzés, csipkebevarrás, függöny, ágyszerítő összeállítás monirozás legszebben, legolcsóbban FISCH BÖSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:
Ma, kedden új kettős műsor: I. Önagysága nem akar gyereket, Operett-sláger. Premierfilm, Először Kolozsvárt. Fősz.: Liane Haid, Georg Alexander, Otto Wallburg, II. Rome expressz. Fősz.: Conrad Veidt.

AZ OPERA MOZGÓ MÜSORA:
Hétféltől: Ötön a jazzbandból. Rendkívül mulattató zenés vígjáték. Fősz.: Jenny Jugo és Theo Shall.
Jön premier: Szabad a csók. Fősz.: Charles Farrell és Margaret Churchill.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A lengyel kormányssajtó erélyesen cáfolja a lengyel-német titkos katonai szövetség hírét

Hitler Koblenzben a saarvidéki problémáról tartott beszédét. Schuschnigg visszakerkezett Bécsbe

Schuschnigg közelebről hivatalos bemutatkozó látogatásokat tesz a hatalmak fővárosaiban

Varsó, augusztus 27. A párizsi sajtóban tudvaleg még a múlt hét péntekén elterjedt az a szenzációs hír, hogy Lengyelország és a hitlerista Németország között katonai és háboru esetére szóló gazdasági titkos szerződés jött létre. Az alarmizáló hír az egész európai sajtót bejárta és a csodálkozás mellett nagy nyugtalanságot váltott ki.

Az európai nagy nyugtalanságra való tekintettel, a „Czas” című lengyel kormányparti lap szükségesnek látja, hogy a hírt kategorikusan megcáfolja. A lap szerint a Berlin és Varsó közötti titkos szerződés híre Moszkvából származik. A lap leszögezni kívánja, hogy bármely kísérlet, amely Franciaország és Lengyelország között ellentétet próbál keltetni, meg fog hiúsulni.

A francia-lengyel szövetség nagyon biztosan van megalapozva a két ország közös érdekei és a két nép közös érzelmei folytán úgy, hogy azt ezek a híreszélések nem veszélyeztethetik.

Hitler beszéde a Saar-kérdésről

Kölnben tegnap megnyílt a saarvidéki német kiállítás, amelynek megnyitóján Hitler és Göbbels is megjelentek. A megnyitói beszédet Göbbels mondta, aki beszéde során a birodalom és a Saar-vidék összetartozását és összeforrottságát hangsúlyozta ki. A megnyitói ünnepség végével Hitler és Göbbels motorosonakba szállottak és Koblenzbe utaztak, ahol négyszázezer ember részvételével Saar-nagygyűlés volt. A tábortól istentisztelet után Hitler beszélt az egybegyűlt tömeghez.

A Führer beszédében azt hangoztatta, hogy a Saar-vidék a legfőbb vitás kérdés a németek és a franciák között. Ennek megoldása után béke lesz a két nemzet között.

A francia és az angol sajtó Hitler Saar-vonatkozású beszédéről

Hitler koblenzi beszédével foglalkozva a párizsi Excelsior megállapítja, hogy Franciaország is kíváncsian tartja a beiktatást és az együttműködést Németországgal, mert a francia nép nem ellensége a német népnek. A Sunday Times című angol lap Hitler koblenzi beszédével kapcsolatban viszonyt annak a nézetének ad kifejezést, hogy a Saar-vidék most virágzik, míg ha német uralom alá kerülne, a kedvezőtlen kilátások egyszerre elvesznének.

Nem lehet előrelátni a népszavazás eredményét, de azt előre lehet látni, hogy a Saar-vidék is ugyanolyan koalíciós helyzetbe kerülne, mint Németország többi része.

Ha Hitlernek sikerülne a saarvidéki nép többségét rábírni arra, hogy mellette szavazzon.

Ez azonban nem valószínű — fejezi be cikét az angol lap — mert mint ahogyan Max Braun, a saarvidéki szocialista párt elnöke, a Petit Journal egyik munkatársa előtt kijelentette: a Hitler-ellenes front a saarvidéki népszavazáson. A koblenzi tüntetések nem népszavazás. A koblenzi tüntetések nem népszavazás. A koblenzi tüntetések nem népszavazás.

Schuschnigg bemutatkozó látogatásra indul a hatalmak fővárosaiba

Genfi jelentés szerint, a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben úgy hírlik, hogy Mussolini és Schuschnigg megállapodtak abban, hogy az osztrák kancellár közelebről hivatalos bemutatkozó látogatásokat tesz a hatalmak fővárosaiban.

Schuschnigg egyébként tegnap Bécsbe érkezett. Hazaérkezését kapcsoltan a Times azt az értesülést közli, hogy Ausztriában megkezdődött a karhatalom átszervezése.

A lap helyesnek ítélné, ha az önkéntes védőalakulatok tagjainak nagyrészt a rendőrség kereteibe vennék fel. A kisanant: a Times szerint most mutatja meg állásfoglalását az átszervezés kérdésével kapcsolatban.

Nem tudni, fognak-e nehézségeket támasztani az osztrák tervvel szemben.

Egyidejű genfi jelentés szerint, nemzetközi politikai körökben remélik, hogy az Ausztriában megtartandó népszavazás eredménye változtatni fog

Németországnak Ausztriával szembeni politikáján. Ezt megelőző időkben kétségkívül nem lesz könnyű az osztrák hivatalos propaganda-szervek helyzete, mert meg kell küzdeniök a német országai rádióállomásokról üzött rádió-propagandával.

Több svájci lap értesülései szerint a Jugoszláviába menekült osztrák nemzet szocialistáknak szeptember elsején ki kell üríteniök az iskolák helyiségeit, amelyekben eddig elhelyezést nyertek. A hatóságok nagyrésztüket a lakatnyakban fogják elhelyezni.

Több olasz lap értesülései szerint Viareggióban új Habsburg családi ta-

Tizenkét ház égett le Jasí főterén

Állítólag gyújtogatás okozta a tüzet. Hat letartóztatást eszközöltek

JASÍ, augusztus 27. Ma éjjel borzalmas tűz ütött ki a Str. Hotin 15. számú házban. A város központjában lévő ucca öt háza rendkívül gyorsan lángokba borult, sőt a szomszédos Potcovei ucca három háza is égni kezdett. A lakosoknak csak pusztá életüket sikerült megmenteniök, mindenük odaégett

Leégett a Wachtel-féle gyár. Összesen 12 ház égett le. A kár óriási. Felmerült az a gyanu, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. Hat letartóztatás történt. A lángokban álló épületeket csak reggel 7 órára sikerült lokalizálni.

A politikai fegyverszünet mellett döntött és bizalmat szavazott a Doumergue-kormánynak a francia radikálistárpárt vezetőségi konferenciája

Pierre Cot az ifjúság forradalmával fenyegeti meg a kormányt

PÁRIZS, augusztus 27. A radikálisocialista párt vezetősége az Arjege departementben levő Montrejeauban ülést tartott, amelyen a Nantesban októberben tartandó országos kongresszus üléséhez készítették elő. Lamoureux miniszter a fennálló pártpolitikai fegyverszünet további fenntartásának szükségességét hangoztatta. Nem szabad kalandorpolitikának helyet adni — mondotta a miniszter. Ha a fegyverszünet megszűnik, Doumergue visszalép a kormányzástól s félti, hogy hozzá hasonló tekintélyű politikus nem akad az ország élére. A vezetőséget az a határozatot hozta, hogy a politikai fegyverszünet fenntartását fogja ajánlani a kongresszusnak.

Ujabb párizsi jelentés szerint a radikális szocialista párt megyei kongresszusán egyhangulag határozati javaslatot szavazott meg, amely a Doumergue kormányt iránt a párt bizalmát fejezi ki.

PÁRIZS, augusztus 27. Az Oeuvre több jobb- és baloldali politikushoz körkért intezett, milyennek látja a francia belpolitika jövőjét.

Renaitour, a független baloldali parlamenti csoportjának titkára kijelentette, hogy nézete szerint a Doumergue-kormány jelenlegi formájában nem él sokáig.

De Blois gróf jobboldali szenátor úgy véli, hogy a Doumergue-kormány októberben megfelelő többséget egyé- sít majd maga köré.

Pierre Cot volt légügyi miniszter, a radikális párt egyik vezető tagja éles bírálatban részesítette a kormányt. Doumergue kormánya — mondotta Cot — a legsúlyosabb hatalommal rendelkező, mindent elérhetett volna és ennek ellenére semmit sem oldott meg. A teremtésben teljes anarchia mutatkozik. Az üzérkedők nyugodtan kifosztják a fogyasztókat és a dolgozókat. A kormány számos rendeletet hozott, végrehajthatja volna tehát a közigazgatás régóta kívánt módosítását, de ezt nem tette meg. A legfontosabb munkák, amik az utánpótlás és vízellátás munkálatai, meglátsáltak. A legsúlyosabb hiba Pierre Cot szerint az, hogy a kormány semmit sem tett az ifjúság érdekében. A jövő és remény nélkül álló ifjúság nagy anyagi és erkölcsi nyomorúságban él. A kormány ne csodálkozzék, ha ez az ifjúság egy szép napon felemeli fejét nem annyira a kormány ellen, mint inkább az ellen a társadalmi rendszer ellen, amelyet a kormány képvisel.

Pierre Cot kifogásolja a kormány pénzügyi politikáját is. Doumergue-kormánya nem hozta rendbe — mondotta — az ország pénzügyeit, a takarékosági politika balsikerrel járt és a költségvetés hiányát nem sikerült eltüntetni. A pártközi fegyverszünet a parlamentáris rendszerben szükségkép a tevékenység megbénulásához vezetett. A mi kormányunk nem akarta vagy nem tudta belátni, hogy rendszere már elavult.

nácskozás van előkészülőben. Zita ex-császárnő megbízottjai a külföldön mindenfelé élénk tevékenységet fejtenek ki.

Németországban hatalmasabb a földalatti kommunista szervezkedés, mint valaha

Hírt adtunk arról, hogy Németországban ismét igen sok kommunista tartózkodtatott le. Ez a jelentés azt mutatja, hogy a kommunista mozgalom tovább él Németországban, annak ellenére, hogy a kommunista pártot felgyújtották és a vezetőket majdnem kivétel nélkül letartóztatták.

A letartóztatásokkal kapcsolatban a Intransigeant legújabb száma nagy cikket közöl a németországi törvénytelen kommunista mozgalomról.

Nemcsak a fasisták, hanem maguk a kommunisták is azt hitték, hogy a párt megsemmisült, de mindenki tudta, hogy a német kommunisták már évek óta készülődtek arra, hogy esetleges betiltás után is folytathassák tevékenységüket. Eppen ezért a kommunista pártot már Brüning idejében teljesen átszervezték ebből a célból. A régi 20—50 tagot számláló sejtek helyébe öttagu apró sejteket állítottak. Az öt tag közül csak egy állott összeköttetésben a nagyobb egységgel.

A kommunista párt tehát készen állt arra, hogy a főd alá menjen. Hitler hatalomrajutása után már nyugtalanító gyorsasággal alkalmazkodtak a megváltozott körülményekhez. A proletárnegyedek házain újra megjelentek a régi jelszavak. A műhelyekbe és levél szekrénybe röpiratokat csempésznek s megjelentek az első illegális újságok selyempapírra nyomva, igen apró betűvel, hogy kis helyet foglaljanak el.

A Reichstag égése után néhány héttel már be kellett látnia a birodalmi kormánynak, hogy a kommunista pártot nem sikerült megsemmisíteni. Egyre szigorubb büntetésekkel sújtották a röpiratok osztogatóit, óriási razzákat rendeztek, ennek ellenére azonban a földalatti mozgalom egyre erősödött s egyre tisztábban látszott, hogy nem legyőzött hadsereg maradványaival, hanem kitűnően megszervezett új ellenséggel állanak szemben.

A proletárnegyedek házainak udvarán szavalókörök jelentek meg, elmondtak egy-egy verset, azután hirtelen eltűntek. A vásárokon különös kiállítások jelentek meg, akik egy-kétperces politikai szónoklatot tartottak és azután nyomuk vesztett. Az üzemekbe egyre több sztrájk tört ki. Ezeknek a híre ugyszólván sohasem szivárgott ki a külföldre. De március 25-től április 15-ig mintegy száz sztrájk történt többnyire igen fontos üzemekben. Azóta a helyzet még rosszabb let — írja az Intransigeant. A kommunista alvilág hangja erősebb, mint valaha.

Felújítandó a horogkereszt ellen

Római jelentés szerint, feltűnően éles náciellenes támadást intézett a Giornale d'Italiában Virginio Gaide. A lap főszerkesztője. A nemzeti szocialista sajtó képviselőit köklereknek nevezi, akik napról-napra becsapják a német olvasóközönséget. Rámutat ezenül arra, hogy a német népszavazás nem bizonyítja be, hogy a német némaradéktalanul helyesli a rémuralmi és erőszakot. Hindenburg titkárát végrendeletét és Dollfuss meggyilkolását. A megfélemlítés ellenére is dulájára emelkedett az ellenzék szavazatainak száma.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Vállalat, Cluj, Strada Barza A, Ed. I. Telefon: 4-11.

Cenzurat

Kata per plătite în No. 224713

13. Telefon: 11111111
14. Telefon: 11111111
15. Telefon: 11111111
16. Telefon: 11111111
17. Telefon: 11111111
18. Telefon: 11111111
19. Telefon: 11111111
20. Telefon: 11111111

Magyarország német

A józan azt kívánja a Habsburg kiskirály/sa büvköréből felé keress ami azt jel ország helye nak és a Franciaország esolodot, v

Egy szeg ga viláls s sít irányítá ban juda sifani és s tika, amely szövetségese ba kapaszk

A franciá orienfáció h remtett vel magyarak s csolatok va tetek e tere

A német- ra kerülése régi blokk. német szöv

feltámadt p élesen szeg Olaszország ért. odaadta

Csak a h tott ki a né teljesen izok ifikában.

Az első r jával szemb rént, akik t ían meghírd zeti szocial gí/misták h hogy minde legyen a k támasz ped utódállamok

A magya évjüdes K ka/ keresne Kérdés es talás nem é

A szabad

Az ameri keztek Roo ellen.

Rendben Született eredenő el ősemerbi le het váddal ínak természet lúdon széls jellen profil

Az ameri dése nem eb figyelemrem Ha nevé mondának: több kever lenben szívi küllek millió tar/ását, ne lenben végt alázálos kü

— megérten Csak az/ dásúkat mié vagyis mié szabadság Szabadság ságot értjül len a kenvé zés biztosít a fentnevez losabb ellen

Ezek az t jak átterem ami így esa Ugy har fogalma, m nevében aka ni.

Az ő sza